

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΥΘΗΡΩΝ & ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ

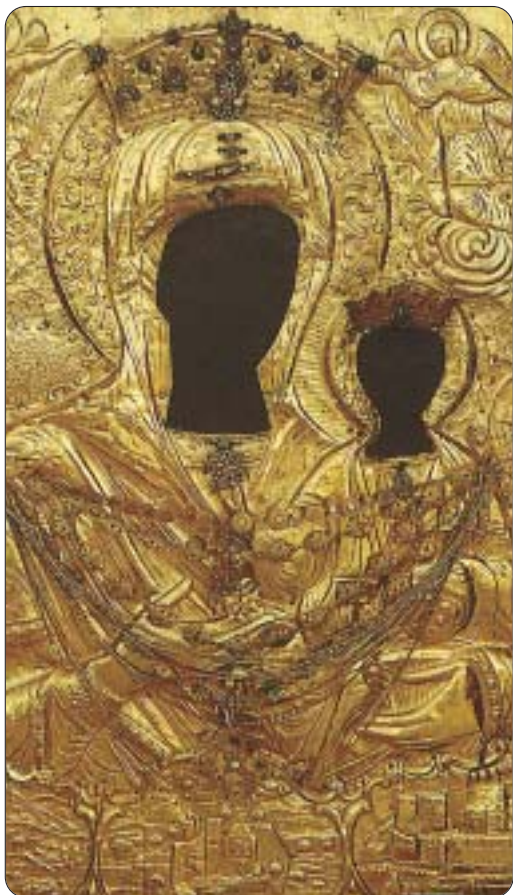
ΑΦΙΕΡΩΜΑ 2020

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΥΘΗΡΩΝ
ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ

Ἅγιος Παντελεήμων Παλιόπολης

ΑΦΙΕΡΩΜΑ
ΕΩΡΤΟΛΟΓΙΟΝ 2020

ΠΑΝΑΓΙΑ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΑ Κυθήρων

ΑΦΙΕΡΩΣΙΣ

Τό ἐγκόλπιο αὐτό Ἑορτολόγιο

τοῦ σωτηρίου ἔτους 2020

ἀφιερῶται

εἰς τά βυζαντινά καί μεταβυζαντινά

Ἱερά Ἐκκλησιαστικά Μνημεῖα

τῆς παλαιᾶς Ἀρχιερατικῆς Περιφερείας

Φρατσίων, Βιαραδίκων, Παλαιοπόλεως,

Λύλαιμονος καί τῆς εὐρυτέρας περιοχῆς

σύν τῇ ἐκθύμῳ καί διαπύρῳ εὐχῇ

Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν

διά τήν ὡς τάχιον

ἀποκατάστασιν, ἀνάδειξιν

καί προβολήν αὐτῶν.

**Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Σεραφεῖμ
(Ἐνθρόνισις εἰς τὰ Κύθηρα 30.7.2005)**

ΕΓΚΑΡΔΙΕΣ ΕΥΧΕΣ

Εἶθε νά διαφυλάξη Κύριος ὁ Θεός ἡμῶν, ἡ ἐλπίς πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς καί τῶν ἐν θαλάσῃ μακράν, τήν Ἁγίαν καί Ὁρθόδοξον ἡμῶν Ἐκκλησίαν ἐν τῇ ἀγία Αὐτοῦ ἐνότητι καί ἀγάπῃ, εἰς τήν Ὁρθόδοξον Πίστιν καί Παράδοξιν, ἀλώβητον καί ἀμόλυντον ἐκ τῆς λύμης τῶν σχισμάτων καί τῶν αἵρέσεων, μέ τάς θεοπειθεῖς πρεσβείας τῆς Προστάτιδος, Ἐφόρου καί Πολιούχου τῆς νήσου τῶν Κυθῆρων, τῶν Τοπικῶν μας Ἁγίων καί πάντων τῶν ἡγιασμένων ἐν Κυρίῳ. Ἄς παράσχη δέ ἐνίσχυσιν καί ἐνδυνάμωσιν κατά Θεόν εἰς τόν Ἱερόν Κλῆρον καί τόν Χριστώνυμον Λαόν τῆς Θεοστηρίκτου καί Παναγιοσκεπάστου Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυθῆρων καί Ἀντικυθῆρων, καί εἰς ἅπαντα τά ἐγγύς καί μακράν πνευματικά μας τέκνα, τοὺς ὁμογενεῖς ἀδελφούς μας Κυθηρίους καί Ἀντικυθηρίους ἐν Αὐστραλία, Ἀμερικῇ καί ἅπανταχοῦ τῆς γῆς καί ἰδιαιτέρως εἰς τοὺς προσφιλεῖς μας ναυτικούς, τοὺς ναυτιλλομένους εἰς τάς ἐγγύς καί μακράν θαλάσσας.

Τό ἀνατέλλον σωτήριον ἔτος 2020 ἄς εἶναι μεστόν θείων εὐλογιῶν καί χαρίτων, πνευματικῶν καί βιοτικῶν δωρημάτων καί οὐρανίων ἀντιδόσεων.

Ὁ Μητροπολίτης

† Ὁ Κυθῆρων Σεραφεῖμ

Ἄντίγραφον Ἱεράς Εικόνας
ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΗΣ

Προλεγόμενα

Χάριτι Θεοῦ εἰς τό ἀνά χεῖρας Ἐγκόλπιο Ἑορτολόγιο τοῦ σωτηρίου ἔτους 2020 θά παρουσιάσωμε τά βυζαντινά καί μεταβυζαντινά μνημεῖα τῆς παλαιᾶς Ἀρχιερατικῆς Περιφερείας Φρατσίων, ἡ ὁποία πλὴν τῶν Φρατσίων περιελάμβανε τά Βιαράδικα, τήν Παλαιόπολι, τόν Αὐλαίμονα καί τήν εὐρύτερη περιοχή.

Παλαιότατος εἶναι ὁ οἰκισμός τῶν Φρατσίων. Ἡ ἱστορία του ἐγγίζει τά 700 χρόνια ζωῆς. Ὀκτώ ἑνορίες κατά τόν 18ον αἰῶνα. Ἐνδεκα Ἱεροί Ναοί μέσα σέ πολλές συνοικίες. Οἱ Ἱεροί αὐτοί Ναοί, μεταβυζαντινῆς περιόδου, εἶναι οἱ: 1) **Παναγία Ἐλεοῦσα-Τσιγκουριώτισσα** (1724), ὁ ἕνας ἐκ τῶν δύο σημερινῶν Ἑνοριακῶν Ἱ.Ναῶν, 2) **Ἅγιοι Πάντες** (1550), 3) **Παναγία Μυρτιδιώτισσα-Μανωλίτισσα** (1755), 4) **Ἅγιος Χαράλαμπος (Πετροχειλιάνικα)**, ὁ δεύτερος σημερινός Ἑνοριακός Ναός (1760), 5) **Ἅγιος**

Στέφανος καί **Ἅγιος Ἀντώνιος** (17ος αἰ.), 6) **Ἅγιος Δημήτριος** (Κοιμητηριακός Ναός 18ου αἰ.), 7) **Σωτῆρος Χριστοῦ** (17ος αἰ.), 8) **Ἅγιος Γεώργιος** (1682), 9) **Ἅγιος Ἰωάννης Πρόδρομος** (1750), 10) **Ἁγία Μαρίνα** (17ος αἰ.) καί 11) **Ἅγιος Παντελεήμων** (14ος αἰ.), ἐφ' ὅσον εἶναι ὁ ὁμώνυμος Ἱερός Ναός, ὁ ὁποῖος ἀναφέρεται εἰς τὴν διανομὴν τῶν Βενιέρων τοῦ 14ου αἰῶνα.

Ὁ οικισμὸς εἰς τὰ Βιαράδικα εἶναι νεώτερος μέ μία ἐνορία καί 4 ἐξωμόνια. Εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Βιαραδίκων καταγράφονται οἱ Ἱεροὶ Ναοί: 1) **Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος** (17ος αἰ.), 2) **Ἅγιος Γεώργιος** (εἰς τὴν θέσιν Πλάκα, 17ος αἰ.) 3) **Ἁγία Παρασκευή** (εἰς τὴν θέσιν Πλάκα, 17ος αἰ.) καί 4) **Ἅγιος Ἀθανάσιος** (Στρογγυλά, 17ος αἰ.).

Κατὰ τὴν φιλόλογο-ιστορικό κ. Ἐλένη Χάρου-Κορωναίου «ἡ περιοχὴ **τῆς Παλαιοπόλεως, τοῦ Παλαιοκάστρου καί τοῦ Ἁγίου Γεωργίου στό Βουνό** εἶναι οἱ σπουδαιότερες παλαιοχριστιανικὲς θέσεις τῶν Κυθῆρων μέ μνημεῖα μοναδικὰ στὸν ἱστορικό καί ἀρχαιολογικό χάρτη τῶν Κυθῆρων».

Εἰς τὴν περιοχὴ Παλαιοπόλεως καὶ Παλαιοκάστρου εὐρίσκονται οἱ ἱεροὶ Ναοί: 1) **Ἅγιος Παντελεήμων Παλαιοπόλεως** (7ος αἰ.) καὶ **Ἅγιος Γεώργιος** (14ος-15ος αἰ.) καὶ **Ἅγιος Κοσμᾶς** Παλαιοκάστρου (7ος αἰ.).

Ὁ **Ἅγιος Νικόλαος** (17ος αἰ.) εἰς τὸν Αὐλαίμονα, ὁ ἅγιος Γεώργιος εἰς τὸ Βουνό (6ος-7ος αἰ.) - τὸ σπουδαιότερο παλαιοχριστιανικὸ μνημεῖο τῶν Κυθήρων-καὶ ἡ **Μυρτιδιώτισσα-Ἅγιος Νικόλαος** εἰς τὸ Βουνό (11ος-12ος αἰ.), τρία, ἐπίσης, ἀξιόλογα ἐκκλησιαστικὰ μνημεῖα τῆς περιοχῆς τοῦ Αὐλαίμονα.

Εἰς τὴν εὐρυτέραν περιοχὴν ὑπάρχουν οἱ Ἱεροὶ Ναοί-Ἐξωκλήσια: **Ἅγιος Νικόλαος** (Ἀλῶνες, περιοχὴ Περάτη, 17ος αἰ.), **Ἅγιος Βασίλειος** (Παθελεβάδες, 17ος αἰ.) καὶ **Ἅγιος Μηνᾶς** (Καλαδί, 17ος αἰ.).

Συνολικὰ τὸ ἀνά χεῖρας Ἐγκόλπιο Ἡμερολόγιο περιλαμβάνει 18 Ἱεροὺς Ναοὺς καὶ Ἐξωκλήσια τῆς μεταβυζαντινῆς ἐποχῆς καὶ 6 Ἱεροὺς Ναοὺς Ἐξωκλήσια τῆς Βυζαντινῆς περιόδου. Ὅμως ἰδιαίτερο ἀρχαιολογικὸ ἐνδιαφέρον μέ ἀνεκτίμητο ἱστορικὸ

**ἔχουν ὁ ἅγιος Κοσμᾶς εἰς τό Παλαιόκα-
στρο, ὁ Ἅγιος Γεώργιος εἰς τό Βουνό καί
ὁ ἅγιος Παντελεήμων εἰς τήν Παλαιόπολι.**

Περιδιαβαίνοντας, λοιπόν, τό Παναγιο-
σκέπαστο, Ἄγιοφρούρητο καί περιώνυμο
διά τήν περισπούδαστη καί ἀνεκτίμητη
ἐκκλησιαστική καί πολιτιστική κληρονομιά
νησί τῶν Κυθήρων ἐφθάσαμε, ὅπως διαπι-
στώσατε, εἰς τό κέντρο καί τό ἀνατολικό
μέρος τοῦ Νησιοῦ μας.

Θαυμάζουμε ἀληθινά τόν πνευματικό
μας αὐτό πλοῦτο, ὅπως καί ἄλλοτε ἐγρά-
ψαμε. Ἀποκαλυπτόμαστε μπροστά στά θε-
άρεστα αὐτά ἐπιτεύγματα τῆς Πίστεως καί
τῆς εὐσεβείας τῶν προγόνων μας. Τριακό-
σιες ἐξήντα ἕξι (366) ἐκκλησίες βυζαντινές
, μεταβυζαντινές καί νεώτερες, κατά τά
στατιστικά στοιχεῖα τοῦ νεωτέρου ιστορι-
κοῦ τῆς νήσου μας κ. Ἐμμανουήλ Καλλιγέ-
ρου, Διευθυντοῦ τῆς ἐφημερίδος «Κυθη-
ραϊκά», δέν εἶναι ὀλίγες καί ὁ ἀριθμός
αὐτός δέν εἶναι ἀσήμαντος καί εὐκαταφρό-
νητος. Οἱ εὐσεβεῖς πρόγονοί μας μέ πολ-
λούς κόπους καί μόχθους, μέ προσωπική

ἐργασία καί σημαντικές δαπάνες ἀνήγειραν μέ βαθειά εὐλάβεια τὰ ἱστορικά πλέον ἐκκλησιαστικά αὐτά μνημεῖα «εἰς λατρείαν ἀληθῆ τοῦ εὐλογητοῦ Θεοῦ τοῦ τῶν πάντων Ποιητοῦ» (Ἅγιος Νεκτάριος). Καί δέν ἀρκέσθησαν εἰς τὰ Ἱερά αὐτά ἐκκλησιαστικά κτίσματα, ἀλλά καί τὰ κατεκόσμησαν ἐσωτερικά μέ ἱερές βυζαντινές καί μεταβυζαντινές φορητές εἰκόνες, ἀλλά κυρίως καί πρωτίστως μέ ἀξιόλογες τοιχογραφίες βυζαντινῆς καί μεταβυζαντινῆς ἐποχῆς. Σέ πολλά παλαιά λιθόκτιστα ἱερά Τέμπλα συναντᾶμε ἐπ' αὐτῶν σπουδαῖες τοιχογραφίες, ἀντί γιά φορητές εἰκόνες, τῶν ἐποχῶν, πού προεμνημονεύσαμε.

Ἄλλά, ὅπως γράψαμε καί στό περυσινό ἐγκόλπιο ἐορτολόγιο, δέν πρέπει νά περιοριζόμαστε μόνο στόν θαυμασμό, πού εἶναι κατά πάντα ἄξιος καί δίκαιος, ἀλλά νά προβληματισθοῦμε γιά τό πῶς θά συμβάλωμε ὅλοι μας, ἀπό τήν δική του ὀ καθένας μεριά, γιά τήν συντήρησι, ἀποκατάστασι, διαφύλαξι καί προβολή αὐτῶν τῶν ἀνεκτίμητων θησαυρῶν.

Ὑπολείπονται ἀκόμη ἓνα ἐγκόλπιο ἑορτολόγιο γιά τήν περιοχή τῶν Καρβουνάδων, ἓνα ἀκόμη ἡμερολόγιο γιά ὅλους μαζί τούς σπηλαιώδεις Ἱεροῦς Ναοῦς (ἀξίζει νομίζω καί ἡ ὁμαδική παρουσιάσεις των) καί τέλος τό τῆς νήσου τῶν Ἀντικυθήρων, μέ τό Μοναστήρι τοῦ Πολιούχου τῆς Προστάτου Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Μύρωνος τοῦ θαυματουργοῦ καί τούς ὑπολοίπους Ἱεροῦς Ναοῦς καί τά Παρεκκλήσια τοῦ νησιοῦ γιά νά ὀλοκληρωθῆ ἡ ἀναφορά καί προβολή ὄλων τῶν Ἱερῶν Μονῶν, Ἱερῶν Προσκυνημάτων, Ἱερῶν Ναῶν, Παρεκκλησίων καί Ἐξωκκλησίων τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Καί, τοῦ Κυρίου εὐδοκοῦντος, ἀφοῦ ὀλοκληρωθῆ ὁ κύκλος καί ἡ σειρά ὄλων τῶν ἐν θέματι ἐγκολπίων Ἑορτολογίων, προτιθέμεθα νά καταρτισθῆ καί κυκλοφορηθῆ Τόμος-Λεύκωμα μέ ὀλόκληρο τό ὑλικό τῶν Ἡμερολογίων μας μέ τήν ἐπιμέλεια, τόσον τῆς Ἀρχαιολόγου τῶν Κυθήρων-Ἀντικυθήρων Δρος κ. Μαρίνας Παπαδημητρίου, μέ τήν συμβολή τῆς ὁποίας ἔχουν ἐκδοθῆ τά πρῶτα Ἑορτολόγιά μας, ὅσον καί τῆς Φι-

λολόγου-Ίστορικοῦ κ. Ἑλένης Χάρου-Κορωναίου, ἡ ὁποία ἐπαξίως συνέχισε τὸ ἀρξάμενο ἔργο τῆς κ. Παπαδημητρίου.

Περαίνων τὸ προλογικὸ μου αὐτὸ σημείωμα, ἐπιθυμῶ νὰ εὐχαριστήσω ἐκ βαθέων τὴν ἐρίτιμη κ. Ἑλένη Χάρου-Κορωναίου, καταξιωμένη φιλόλογο καὶ ἱστοριοδίφη, γιὰ τὴν φιλότιμη καὶ ἐπίμονη ἐνασχόλησί της μετὰ βυζαντινὰ καὶ μεταβυζαντινὰ ἐκκλησιαστικὰ μνημεῖα τῆς κεντρικῆς περιοχῆς καὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τῶν Κυθῆρων καὶ τὴν παρουσίασί τους στό ἐφετεινὸ ἑορτολόγιο. Θερμὰ συγχαρητήρια καὶ εὐχαριστήρια.

Εὐχομαι ἡ Χάρις τοῦ Κυρίου μας καὶ ἡ κραταιὰ σκέπη τῆς Παναγίας μας τῆς Μυρτιδιώτισσας νὰ περισκέπουν καὶ περιφρουροῦν ὅλους μας καὶ ὅλο τὸν κόσμο.

Με ἐγκάρδιες εὐχές καὶ ἀγάπη
Ὁ Μητροπολίτης

+ Ὁ Κυθῆρων Σεραφεῖμ

**ΙΕΡΟΙ ΝΑΟΙ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ
ΦΡΑΤΣΙΩΝ ΒΙΑΡΑΔΙΚΩΝ
ΠΑΛΛΙΟΠΟΛΕΩΣ ΑΥΛΑΙΜΟΝΑ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ**

Γράφει ἡ Ἑλένη Χάρου-Κορωναίου,
Φιλολόγος-Ἱστορικός

Ἡ παλαιά Ἀρχιερατική Περιφέρεια τῶν Φρατσίων περιλαμβάνει Ναούς μέ μεγάλη θρησκευτική καί συναισθηματική ἀξία γιά τούς Κυθηρίους καί μνημεῖα μέ ἀνεκτίμητο ἱστορικό καί ἀρχαιολογικό ἐνδιαφέρον, ὅπως ὁ ἅγιος Κοσμᾶς στό Παλιόκαστρο, ὁ ἅγιος Γιώργης στό Βουνό καί ὁ ἅγιος Παντελεήμων στήν Παλιόπολη.

Ἡ οἰκισμός τῶν Φρατσίων εἶναι παλαιότατος. Ὑπάρχει ἐδῶ καί 700 χρόνια καί ἀναπτύχθηκε σέ πολλές συνοικίες μέ 8 Ἐνορίες κατά τό 18ο αἰ. Οἱ 11 Ναοί τοῦ ἄλλοτε πολυάνθρωπου συνοικισμοῦ διατηροῦνται μέχρι σήμερα συντηρημένοι καί ἀνακαινισμένοι ἀπό τήν ἀκοίμητη φροντίδα τῶν λιγοστῶν μόνιμων

κατοίκων και τίς δωρεές τῶν ἀποδήμων μας. Οἱ Ναοί αὐτοί εἶναι μάρτυρες τοῦ ἀκμαίου θρησκευτικοῦ συναισθήματος τῶν Κυθηρίων, οἱ ὅποιοι ἀπ' ὅ,τι φαίνεται στίς σωζόμενες ἀφιερωματικές ἐπιγραφές και στίς παμπάλαιες διαθήκες τους εἶχαν ὄνειρο ζωῆς νά χτίσουν, νά ἀγιογραφήσουν, ἢ νά προικίσουν μιά Ἐκκλησιά διαθέτοντας ἀπό τό πενιχρότατο εἰσόδημα τους, ἢ προσφέροντας προσωπική ἐργασία. Ὁ οἰκισμός τῶν Βιαραδίκων εἶναι νεώτερος μέ μιά Ἐνορία και 4 ἐξωμόνια. Ἡ περιοχὴ τῆς Παλαιοπόλεως, τοῦ Παλαιοκάστρου και τοῦ ἀγίου Γεωργίου στό Βουνό εἶναι οἱ σπουδαιότερες παλαιοχριστιανικές θέσεις τῶν Κυθῆρων μέ μνημεῖα μοναδικά στόν ἱστορικό και ἀρχαιολογικό χάρτη τῶν Κυθῆρων. Τό ἡμερολόγιο αὐτό ἄς εἶναι ἓνα ταπεινό μνημόσυνο στή μνήμη τῶν ἀνθρώπων πού μᾶς ἄφησαν αὐτή τήν ἀνεκτίμητη κληρονομιά και τή διατήρησαν μέχρι σήμερα.

Παναγία Ἐλεοῦσα-Τζιγκουριώτισσα στά Φράτσια

Μέ Βῆμα τῆς ἀγίας Τριάδος. Ἀναφέρεται σάν Ἐνορία ἀπό τό 1724 μέ περίπου 30 οἰκογένει-

ες με επικρατέστερο τό επώνυμο Παυλάκης. Ὁ νέος Ναός ἀνηγέρθη σέ ρυθμό βασιλικῆς ποῦ χωρίζεται σέ 3 κλίτη μέ δύο σειρές πεσσούς. Τό Τέμπλο εἶναι μαρμάρινο «ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ Α.Θ.ΜΑΣΤΟΡΗ ΚΑΙ

Η.Γ.ΑΡΜΑΚΟΛΑ ΑΘΗΝΑΙ 1926» «ΔΑΠΑΝΗ ΤΩΝ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ ΚΑΙ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΝΤΑΥΘΑ ΕΥΣΕΒΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ 1926».

Οἱ Εἰκόνες τοῦ Τέμπλου εἶναι τοῦ ζωγράφου Ν. Ψάρρου 1926. Ἐπίσης φορητές εἰκόνες τοῦ Ναοῦ ἀξιόλογες εἶναι ἡ Ἐλεοῦσα μέ ἀσημένια ἐπένδυση, οἱ Εἰκόνες ἀπό τό δωδεκάορ-

το τοῦ παλαιοῦ Ναοῦ χρονολογούμενες τό 1875, καθώς καί «Η ΚΥΡΙΑ ΤΩΝ ΑΓΓΕΛΩΝ Η ΦΡΑΤΖΙΟΤΙΣΣΑ» ἔνθρονη, ἔργο τοῦ 1868 «δέ-ησις τοῦ δούλου σου Χαράλαμπου Σκολινοῦ τοῦ Χατζῆ Ἰωάννου 1868», διά χειρός τῶν ἀδελφῶν ζωγράφων Ἰωάννου καί Δημητρίου Στάη. Ὁ Ναός ἔχει 3 εἰσόδους ἀπό δυτικά μέ ὥραϊα πώρινα περιθρώματα μέ ἀετωματική ἀπόληξη. Τό κωδωνοστάσιο- πύργος εἶναι νεότερη προσθήκη. «ΔΩΡΕΑ ΑΔΕΛΦΩΝ ΜΗΝΑ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗΣ ΛΕΟΝΤΑΡΑΚΗ ΕΙΣ ΜΗΝ-ΜΗΝ ΓΟΝΕΩΝ 1989».

Τό 1923 ἡ Ἐλεοῦσα εἶναι μία ἀπό τίς δύο Ἐνορίες τῶν Φρατσίων ιδιόκτητη μέ 50 οἰκογένειες ἔνοριτῶν καί λειτουργεῖ ἀνά 15θήμερο.

Ἁγιοι Πάντες στά Φράτσια

Εἶναι, ἀπ' ὅτι φαίνεται, ὁ δεύτερος ἀρχαιότερος Ναός τῶν Φρατσίων. Εἰς τό νότιο τοῖχο ὑπάρχει κτητορική ἐπιγραφή, σύμφωνα μέ τήν ὁποία «...ΑΝΗΓΕΡΘΕΙ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΘΗ Ο ΘΕΙΟΣ ΚΑΙ ΠΑΝΣΕΠΤΟΣ ΝΑΟΣ ΟΥΤΟΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ ΕΝ ΜΗΝΙ ΑΥΓΟΥ-ΣΤΩ ΚΑΙ ΔΙΑ ΕΞΟΔΟΥ ΚΑΙ ΚΟΠΟΥ ΚΥΡ ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ ΣΑΜΙΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΣ ΣΥΖΗ-

ΓΟΥ ΑΥΤΟΥ ΛΗΓΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΑΥ-
ΤΩΝ ...ΚΑΣΙΜΑΤΗ ΤΟΥ ΓΑΜΠΡΟΥ ΑΥ-
ΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΝ ΤΕΚΝΟΝ ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΚΟ-
ΠΗΑΣΑΝΤΟΣ ΕΙΣ ΤΩΝ ΝΑΟΝ ΟΥΤΟΝ ΑΠΟ
ΑΡΧΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΕΛΟΥΣ ΕΠΙ ΕΤΟΥΣ... Α-
ΚΟΜΗ ΘΕΛΗ Ο ΑΝΟΘΕΝ ΚΥΡ ΜΑΡΚΙΑ-
ΝΟΣ ΚΑΙ ΤΑΣΙ ΚΑΙ ΠΡΙΚΙΖΗ ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ
ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΔΙΑ ΨΥΧΗΚΗΝ ΣΩΤΗΡΙΑΝ
ΚΑΙ ΤΑΣΙ ...ΕΝΑ ΣΠΙΤΙ ΜΕΣΑ ΤΗΝ ΑΥΛΗΝ
ΤΟΥ ...ΡΓΟΥ... ΠΗΘΑΡΙΑ ΜΕΤΡΟΝ ΙΣΤ΄
ΜΗΣΟ ΑΜΠΕΛΗ ΟΠΟΥ ΕΧΗ ΕΙΣ ΤΕΣ Α-
ΜΟΥΤΖΕΣ ΚΑΤΑ ΠΟΥ ΓΥΡΙΖΕΙ Η ΦΡΑ-
ΚΤΗ ΜΕ ΤΟ ΧΟΡΑΦΗ ΚΑΙ ΤΟ ΧΟΡΑΦΗ Ο-
ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΙΣ... ΟΠΟΥ ΕΠΗΡΑ ΑΠΟ ΤΟΝ
ΑΡ... ΕΒΡΙΣΚΕΤΕ... ..ΜΙΣΕΡ ΜΑΝΟΥΗΛ
ΠΕΤΡΟΧΗΛΟ... ΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΗ ΜΕ ΤΑ
ΑΕ... ΝΑ ΕΧΟΥ...».

Τό έτος δέν διακρίνεται, αλλά θά πρέπει νά χρονολογηθεῖ περί τό 1550, διότι ἡ κόρη τοῦ Μαρκιανοῦ κυρά Μαρία, σύζυγος Κασιμάτη-Μπολάνη ἄφησε διαθήκη τό 1597, ἀπό τήν ὁποία πληροφοροῦμεθα ὅτι ἡ ἴδια μαζί μέ τόν πατέρα της Μαρκιανό Σάμιο ἔχτισαν καί τόν Παντοκράτορα στό Κάστρο στή Χώρα τό 1545. Ἔτσι αὐτοί οἱ δύο Ναοί μετά τό θάνατο τῆς κυ-
ρα Μαρίας περιῆλθαν στήν οἰκογένεια Κασι-

μάτη- Μπολάνη από την Καρβουνάδα καθώς και ἡ Παναγία ἡ Μπολανιάνικη στή Κουβλιάνικα στήν Καρβουνάδα. Τό 1826 νοικοκύρης ἦταν ὁ παπᾶ Σπύρος Κασιμάτης.

Μικρός καμαροσκέπαστος Ναός μέ εἴσοδο ἀπό δυτικά καί μέ τρία τυφλά ἀψιδώματα εἰς τό νότιο τοῖχο. Σέ μεταγενέστερα χρόνια προ-

στέθηκε νάρθηκας καί ἔτσι καταστράφηκε ὁ δυτικός τοῖχος, ὅπου ἦταν ἡ τοιχογραφία τῆς Δευτέρας Παρουσίας. Ὁ Ναός εἶναι κατάγραφος. Εἰς τό πέτρινο Τέμπλο ἡ Θεοτόκος «ΔΕΗΣΙΣ ΤΩΝ ΔΟΥΛΩΝ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΜΑΡΚΟΥ ΙΕΡΕΟΣ ΚΑΣΙΜΑΤΗ ΜΕΤΑ ΤΗΣ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΑΣ ΑΥΤΟΥ ΚΑΙ ΤΕΚΝΟΝ». Ἡ οἰκογένεια τῶν κτητόρων Κασιματῶν ἀνέδειξε μετα-

ξύ τῶν ἄλλων δύο Ἱερεῖς μέ τό ὄνομα Μάρκος. Ὁ παπᾶ Μάρκος ὁ πρεσβύτερος ἦταν γιός τῆς καθολικῆς νοικοκυρᾶς κυρά Μαρίας Κασιμάταινας καί ἔζησε τό 16ο αἱ. Ὁ παπά Μάρκος ὁ νεότερος χειροτονήθηκε τό 1720. Ἔτσι δέν γνωρίζομε τίνος ἐκ τῶν δύο εἶναι ἀφιέρωμα ἢ τοιχογραφία τοῦ Τέμπλου. Εἰς τήν ἀψίδα τοῦ Βήματος ἢ τοιχογραφία τῆς Πλατυτέρας καί στήν πρόθεση ἢ Ἄκρα Ταπείνωσις μέ χρονολογία ΑΨΙΖ (1717) Εἰς τό νότιο τοῖχο ἢ τοιχογραφία μέ σκηνές τῆς κολάσεως θυμίζει πολύ παρόμοια τοιχογραφία ἀπό τόν ἀδελφό Ναό τοῦ Παντοκράτορα στό Κάστρο. Τό 18ο αἱ. ἀναφέρεται σάν Ἱενορία μέ 30 ἄτομα περίπου μέ τό ἐπώνυμο Κασιμάτης.

Παναγία Μυρτιδιώτισσα-Μανωλίτισσα στά Ραισιάνικα Φρατσίων

Ὁ Ναός ἐκτίσθη τό 1755 ἀπό τόν παπά Μιχαήλ Κεντρωτῆ τοῦ Γεωργίου. Μέσα στό ἀέτωμα τοῦ περιθωρώματος τῆς εἰσόδου εἶναι ἐντοιχισμένη ἀναμνηστική πλάκα, ἢ ὁποία γράφει τά ἑξῆς: ΑΨΝΕ 1755 ΑΝΗΓΕΡΘΗ Ο ΘΕΙΟΣ ΟΥΤΟΣ ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΚΟΥ ΤΗΣ ΜΕΡΤΗΔΙΟΤΗΣΑΣ ΕΚ ΒΑΘΡΩΝ ΓΗΣ ΣΤΑ ΦΡΑ-

ΤΖΙΑ ΜΑΝΟΛΑ ΥΠΟ ΕΞΟΔΟΥ ΚΑΙ ΜΟΧΘΟΥ ΤΟΥ ΠΑΠΑ ΚΥΡ ΜΙΧΑΗΛ ΚΕΝΤΡΟΤΗ ΠΟΤΕ ΓΕΩΡΓΗ ΕΙΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΑΥΤΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΑΣ ΑΥΤΟΥ ΟΝΟΜΑΤΙ ΛΑΜΠΡΥΝΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΑΥΤΩΝ ΑΜΗΝ. Ὁ παπά Μιχαήλ

ἦταν νοτάριος καί σύμφωνα μέ τή διαθήκη του, ὁ Ναός «...ἀνακενήσθη καί ἐκτίσθη ἐκ βάθρων γῆς ὑπό ἐξοδίας, κόπων καί μόχθων τοῦ αὐτοῦ ἱερέως καί τοῦ Γεωργίου Καλοκερνοῦ ποτέ Μάρκου, ἀνεψιοῦ του καί ψυχογιοῦ του...».

Ἐπίσης, ἀπό τήν ἀπογραφή τοῦ 1760 μέχρι καί τό 19ο αἶ. ἀναφέρεται σάν Ἐνορία μέ 40 ἄτομα περίπου μέ ἐπικρατέστερο τό ἐπώνυμο Ραΐσης. Ὁ Ναός εἶναι μονόχωρος, καμαρο-

σκέπαστος, μέ ἀψίδα ἐξέχουσα, μέ εἴσοδο ἀπό τή νότια πλευρά, πάνω ἀπό τήν ὁποία τό κομπό πώρινο καί περίτεχνο δίλοβο καμπαναριό ἀνήκει στόν τύπο πού ἐπεκράτησε στά Κύθηρα κατά τό 19ο αἰ. Τό καλλιτεχνικότατο ξυλόγλυπτο Τέμπλο, ἔργο τοῦ 1792 «ΥΠΩ ΧΗΡΟΣ ΠΑΝΑΓΗΩΤΗ ΑΛΗΦΙΕΡΑΚΙ» δέν ἔχει ἀποστολικό, εἰς δέ τήν ἀπόληξη περίτεχνος σταυρός μέ τά λυπηρά. Σύμφωνα μέ τήν προφορική παράδοση τό Τέμπλο μετεφέρθη ἀπό τά Μυρτιδία. Ἡ Δεσποτική Εἰκόνα τῆς Παναγίας στό Τέμπλο εἶναι στόν τύπο τῆς Μυρτιδιώτισσας καί ἡ τεχνοτροπία της, ὅπως καί τῶν ἄλλων Δεσποτικῶν Εἰκόνων, προδίδει τό ζωγράφο Ἰωάννη Στάη, ὁ ὁποῖος μαζί μέ τόν πατέρα του Στέφανο Στάη ἔχουν δημιουργήσει τά ὠραιότερα ἀντίγραφα τῆς Μυρτιδιώτισσας στά Κύθηρα. Ἡ κυρίως εἰκόνα τοῦ Ναοῦ σέ ξύλινο προσκυνητάρι «διά χειρός Παΐσιου μοναχοῦ Κυθηραίου 1919». Στό κάτω μέρος αὐτῆς τῆς εἰκόνας, δεξιά καί ἀριστερά, οἱ εἰκόνες τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου καί τῆς ἁγίας Ἑλέσης. Μεταξύ τῶν κειμηλίων τοῦ Ναοῦ ξεχωρίζουν τά παλαιά ἀσημένια ἑξαπτέρυγα, ἀφιέρωμα «ΖΩΓΡΑΦΟΥΛΑΣ Ι. ΡΑΪΣΗ».

Ἅγιος Χαράλαμπος στά Πετροχειλιάνικα τῶν Φρατσίων

Στή ἀπογραφή τοῦ 1760 ἀναφέρεται γιά πρώτη φορά ὡς Ἐνορία μέ 15 οἰκογένειες περίπου 50 ἀτόμων μέ τό ἐπωνύμο Πετρόχειλος, τοῦ ὁποίου ἐπωνύμου ἕνας κλάδος πῆρε τό παρωνύμο Σκολινός περί τό 1780. Τό 1786 κτήτορας τοῦ Ναοῦ ἀναφέρεται ὁ Ἰωάννης Σκολι-

νός ποτέ Μανώλη Πετρόχειλο. Τό 19ο αἶ. ὁ Ναός ἀνακαινίστηκε, ὅπως πλεῖστοι Ναοί στά Κύθηρα καί διαμορφώθηκε μονόχωρος, καμαροσκέπαστος μέ εἴσοδο ἀπό τή νότια πλευρά.

Στήν εἴσοδο τοῦ Ναοῦ, πάνω ἀπό τό πώρινο περιθύρωμα, μέσα σέ πώρινο πλαίσιο μέ ἀε-

τωματική απόληξη είναι έντοιχισμένη αναμνηστική μαρμάρινη πλάκα με την επιγραφή «ΑΝΑΚΕΝΙΣΘΗ Ο ΝΑΟΣ ΟΥΤΟΣ ΕΙΣ ΒΟΗΘΙΑΝ ΠΑΝΤΩΝ ΤΩΝ ΕΥΣΕΒΩΝ ΚΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΟΣ ΣΚΟΛΗΝΟΣ ΧΑΤΖΗ ΙΩΑΝΝΟΥ» καί χρονολογία 1870, πάνω στό ανάγλυφο τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους.

Πάνω ἀπό τήν εἴσοδο ὑπάρχει καλλιτεχνικό πώρινο, δίλοβο καμπαναριό μέ ανάγλυφα διακοσμητικά στόν τύπο πού ἐπεκράτησε στά Κύθηρα στους πλείστους ἀνακαινισμένους Ναούς κατά τό 19ο αἰ.

Ἡ εἰκόνα τοῦ ἁγίου ἔχει ἀσημένια ἐπένδυση μέ χρονολογία 1816. Στό μαρμάρινο Τέμπλο, πού εἶναι ἔργο τοῦ Τηνιακοῦ καλλιτέχνη Γεωργίου Καπαριᾶ, ὁ ὁποῖος εἶχε μεγάλη φήμη στά Κύθηρα καί τό ἔργο του εἶναι γνωστό ἀπό πολλούς Ναούς στό νησί, ὑπάρχει ἡ επιγραφή «ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΑΝΤΩΝ ΤΩΝ ΕΥΣΕΒΩΝ ΚΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ». Στήν Ὡραία Πύλη ξυλόγλυπτη θύρα «ΔΙ ΕΞΟΔΩΝ Χ. ΣΚΟΛΗΝΟΥ». Οἱ Εἰκόνες τοῦ Τέμπλου φαίνεται ἀπό τήν τεχνοτροπία ὅτι εἶναι ἔργα τοῦ Κυθηρίου ζωγράφου Ἰωάννου Στάη κατά τό δεύτερο ἡμισυ τοῦ 19ου αἰ. Τό 1923 ἀναφέρε-

ται σάν ιδιόκτητος Ναός πού λειτουργεῖ σάν Ἐνορία, μέ 30 οἰκογένειες ἐνοριτῶν.

Ὁ Ναός γιορτάζει καί τοῦ Ἁγίου Φανουρίου.

Ἅγιος Στέφανος καί Ἅγιος Ἀντώνιος στά Φράτσια στήν Τξιγκούρα

Μαρτυρεῖται τό 1697 στόν Ἀρχιερατικό κώδικα τοῦ Ἐπισκόπου Νεκταρίου Βενιέρη. Νοικοκύρης τοῦ Ναοῦ σύμφωνα μέ λυτή διαθήκη ἦταν ὁ Κοσμάς Στάθης ἀπό τά Σταθιάνικα. Τό 1751 ἀναφέρεται ὡς ιδιοκτήτης τοῦ Ναοῦ ὁ Μάρκος Στάθης καί ὁ Ναός φέρεται καθιερωμένος στόν ἅγιο Ἀντώνιο di Padova καί στόν ἅγιο Στέφανο.

Μικρό καμαροσκέπαστο ναῦδριο μέ ἀψίδα

ἐξέχουσα καί εἴσοδο ἀπό τή βόρεια πλευρά. Στό χτιστό Τέμπλο 4 τοιχογραφίες, τοῦ Χριστοῦ, τῆς Παναγίας, τοῦ Προδρομοῦ καί τοῦ ἁγίου Στεφάνου. Στήν ἀψίδα τοῦ Βήματος ἡ Πλατυτέρα καί στήν Πρόθεση ἡ Ἔκρα Ταπεινωση. Ὁ ἅγιος Ἀντώνιος μέ ἐπιχρυσωμένη ἀργυρή ἐπένδυση «ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΜΑΝΤΑΣ Ν. ΠΑΥΛΑΚΗ ΕΚ ΣΜΥΡΝΗΣ ΕΡΓΟΝ Α. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ».

Ἅγιος Δημήτριος στά Κοντρία (Κοιμητριακός Ναός τῶν Φρατσίων)

Χτίστηκε κατά τό πρῶτο ἡμισυ τοῦ 18ου αἰ. ἀπό τόν Φίλιππο Δρακόπουλο ποτέ Λέου, σύμ-

φωνα μέ τή διαθήκη τής Κυριακῆς, θυγατέρας τοῦ Δρακόπουλου. Τό 1806 νοικοκύρης τοῦ Ναοῦ ἀναφέρεται ὁ Φίλιππος Σκολινός, ἐγγονός τοῦ Δρακόπουλου.

Μονόχωρος καμαροσκέπαστος Ναός μικρῶν διαστάσεων μέ ἀψίδα ἐξέχουσα. Οἱ Δεσποτικές Εἰκόνες στό πέτρινο Τέμπλο εἶναι τοιχογραφίες, ὅπως καί τά λυπηρά στό ἐπάνω μέρος. Ἐπίσης σέ τοιχογραφία στό βόρειο καί στό νότιο τοῖχο ἡ εἰκόνα τοῦ ἀγίου Δημητρίου, τοῦ ἀγίου Βασιλείου καί ἄλλων ἀδιαγνώστων ἀγίων. Στήν κόγχη τοῦ Βήματος ἡ Πλατυτέρα.

Σωτήρας στά Κεντρωτιάνικα

Μαρτυρεῖται τό 1697 στόν κατάλογο τοῦ Ἐπισκόπου Νεκταρίου. Τό 18ο αἰ. ἀναφέρεται σάν Ἐνορία 50 περίπου ἀτόμων μέ 12 οἰκογένειες μέ τό ἐπώνυμο Κεντρωτής.

Ὁ Ναός εἶναι δίχωρος, καμαροσκέπαστος, μέ ἀψίδα ἐξέχουσα, μέ 2 εἰσόδους ἀπό τή νότια πλευρά μέ πώρινα περιθυρώματα, μέ δίλοβο ἀπλό, πώρινο καμπαναριό πάνω ἀπό τήν κυρία εἴσοδο. Ἡ στέγη τοῦ Ναοῦ ἔχει σχιστόπλακες, ὅπως ἦταν ὁ τρόπος στέγασης τῶν παλαιῶν Ναῶν στά Κύθηρα. Στό ξυλόγλυπτο Τέμπλο κά-

τω από τις Δεσποτικές Εικόνες ὁ ἅγιος Βασίλειος καί ὁ ἅγιος Νικόλαος. Στό νότιο τοῖχο ἡ τοιχογραφία τῆς Μεταμόρφωσης. Στό βόρειο τοῖχο σειρά τοιχογραφιῶν μέ μεγάλες φθορές

σέ 2 στρώματα, τοῦ ἁγίου Δημητρίου, τῆς Πλατυτέρας, τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, τοῦ Χρυσοστόμου, τοῦ ἁγίου Γεωργίου καί ἄλλες ἀδιάγνωστες. Στήν τοιχογραφία τοῦ Χρυσοστόμου ἀφιερωματική ἐπιγραφή μέ χρονολογία ἀμή «ΔΕΗΣΙΣ ΤΟΥ ΔΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΜΑΝΟΛΗ ΡΑΪΣΗ ΠΟΤΕ ΜΑΡΚΟΥ». Στήν τοιχογραφία τοῦ ἁγίου Γεωργίου «ΔΕΗΣΙΣ ΤΟΥ ΔΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΕΝΤΡΩΤΗ ΠΟΤΕ ΚΟΣΜΑ». Τά ὀνόματα αὐτά παραπέμπουν στό 18ο αἰ. σύμφωνα μέ τίς ἀπογραφές.

Ἅγιος Γεώργιος στά Λενταριακιάνικα-Φρατσίων

Ἡ Ναός σύμφωνα μέ ἀρχεαικές μαρτυρίες χτίστηκε τό 1682 ἀπό τόν Γεώργιο Λενταράκη τοῦ Θεωδωρή-Χαδέα «...κτίριο καί ἔξοδο δικό του...». Ἡ ἐγγονός του, παπᾶ Γεώργιος Λενταράκης ἀνέλαβε τόν Ναό ὡς νοικοκύρης καί Ἐφημέριος ἀπό τό 1736 μέχρι τό 1757, ἀνακαίνισε τόν Ναό ἐσωτερικά καί ἔξωτερικά καί τοποθέτησε ὀχελόπλακες στή στέγη.

Τό 1747 ἡ Μαρούλα, χήρα Θεωδωρή Λεντα-

ράκη, αφήνει έντολή στον κληρονόμο της να πληρώσει και να γίνει τοιχογραφία στο ιερό ή Πλατυτέρα. Από το 1753 αναφέρεται σαν Ένορρία με 13 οικογένειες 50 ατόμων περίπου με το επώνυμο Λεονταράκης.

Ο Ναός είναι μονόχωρος καμαροσκέπαστος. Μιά πρωτοτυπία στο Ναό είναι ο θόλος, ο οποίος δεν είναι ημικυλινδρικός, πράγμα σπάνιο, ίσως και μοναδικό στα Κύθηρα. Η είσοδος είναι από τη νότια πλευρά με τοξωτό προστώο και μονόλοβο καμπαναριό πάνω από αυτήν.

Το πέτρινο Τέμπλο με τοιχογραφίες τής Δεσποτικής Εικόνας. Πάνω από το Τέμπλο οι Εικόνας των Προφητών σε τοιχογραφία. Στο βόρειο τοίχο η τοιχογραφία του Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ. Στο βόρειο τοίχο η τοιχογραφία του αγίου Γεωργίου έχει μεγάλες φθορές.

Ἅγιος Ἰωάννης Πρόδρομος στά Λενταρακιάνικα-Μαρεντιάνικα Φρασιών

Ἀναφέρεται ὡς ἡ Ἐκκλησία τῶν Μαρεντιάνων. Τήν ἔκτισαν περί τό 1750 τά παιδιά τοῦ Λέου Λεονταράκη-Μαρέντη τοῦ Γεωργίου. «...τήν ὁποίαν ἐκκλησίαν ἐξοδιάσανε τά 3 παιδιά καί τήν ἐκτήσανε ἐκ βάθρων γῆς, ἤγουν πα-

πά Κοσμάς, Βρετός καί Πέρος, ὁ μὲν παπὰ Κοσμάς τὴν ἐμισή, ὁ δὲ Βρετός καί Πέρος τὴν ἄλλην ἐμισή...».

Ἐκ τῆς ἀπογραφῆ τοῦ 1760 ἀναφέρεται ὡς ἑνορία μὲ ἐνοριῆς τὶς οἰκογένειες τῶν κτητόρων. Ὁ Ναός εἶναι στεγασμένος μὲ τὸν παραδοσιακὸν τρόπο, μὲ ὀχελόπλακες, μονόχωρος, μικρῶν διαστάσεων, καμαροσκέπαστος, μὲ ἀψίδα ἐξέχουσα καὶ μὲ πέτρινο Τέμπλο. Οἱ Δεσποτικὲς Εἰκόνες εἶναι τοιχογραφίαι καθὼς καὶ τοῦ Προδρόμου. Στὸ βόρειο τοῖχο, τοιχογραφία τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης καθὼς καὶ ἀνα-

μνηστική πλάκα «1772 ΕΚΤΗΣΘΗ Ο ΝΑΟΣ ΟΥΤΟΣ ΠΑΡΑ ΤΩΝ ΑΗΔΗΜΩΝ ΚΤΗΤΩΡΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΠΕΡΟΥ ΚΑΙ ΒΡΕΤΟΥ ΜΑΡΕΝΤΗ...». Στην άψίδα του Βήματος ή τοιχογραφία της Πλατυτέρας.

Ἅγιος Παντελεΐμων στά Ραφτακιάνικα Φρατσίων

Στή διανομή τῶν Βενιέρων τό 14ο αἰ. ἀναφέρεται ἅγιος Παντελεΐμων στά Φράτσια. Ἄν πρόκειται γιά τόν ὑπάρχοντα, τότε ὁ Ναός εἶναι παμπάλαιος, ἴσως ὁ ἀρχαιότερος τῶν Φρατσίων. Τό 1721 καί σέ ὅλες τίς ἀπογραφές τοῦ 18ου αἰ. ἀναφέρεται σάν Ἐνορία μέ ἐνορίτες τήν οἰκογένεια Καλοκαιρινοῦ καί Ραφτάκη.

Τό 1817 ιδιοκτήτης τοῦ Ναοῦ ἀναφέρεται ὁ παπά Νικόλαος Ραφτάκης τοῦ Σταμάτη. Ὁ Ναός εἶναι μικρῶν διαστάσεων, μονόχωρος καμαροσκέπαστος, στεγασμένος μέ σχιστόπλακες, μέ εἴσοδο στή νότια πλευρά, πάνω ἀπό τήν ὁποία ὑπάρχει μικρό μονόλοβο καμπαναριό.

Ἅγια Μαρίνα στίς Μπαμπακίες Φρατσιῶν

Ἀναφέρεται στόν κώδικα τοῦ Ἐπισκόπου Νεκταρίου τό 1697. Μικρό ναῦδριο μεταξύ Φρατσιῶν καί Βιαραδίκων, μονόχωρο, καμαροσκέπαστο, μέ χαμηλό τοξωτό περιθύρωμα στήν εἴσοδο ἀπό τή νότια πλευρά. Στό μικρό

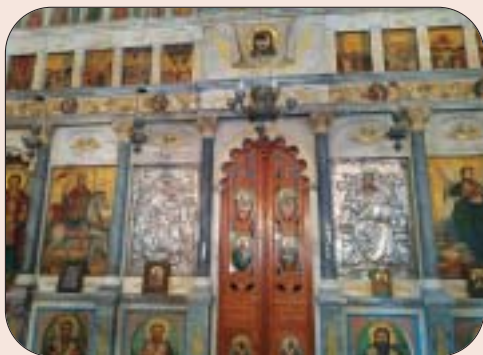
χτιστό Τέμπλο σέ τοιχογραφία οί δύο Δεσποτικές Εἰκόνες. Ἡ τοιχογραφία τῆς Παναγίας σέ δύο στρώματα. Δεξιά, στό νότιο τοῖχο ἡ τοιχογραφία τοῦ Προδρόμου καί ἀριστερά, στό βόρειο τοῖχο, ἡ τοιχογραφία τῆς ἁγίας Μαρίνας.

Παναγία Φανερωμένη στά Βιαράδικα

Μέ Βῆμα τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους. Τό 1806 νοικοκύρης τοῦ Ναοῦ εἶναι ὁ Νικόλαος Κοντολέος ποτέ Μανώλη, παπά Δημήτρης Κοντολέος-Βιάρως ποτέ Βρετό Βουλόμενο. Τό 1724 ἀναφέρεται σάν ἐνορία μέ 25 οἰκογένειες περίπου μέ τό ἐπώνυμο Βιάρως. Ὁ σημερινός Ναός προῆλθε ὕστερα ἀπό ἀνακαίνιση καί διεύρυνση τοῦ παλαιοῦ Ναοῦ, ὅπως συνέβη μέ τούς πλείστους Ναούς στά Κύθηρα κατά τό 19ο καί 20ο αἶ.

Μονόχωρος, καμαροσκέπαστος καί κεραμοσκεπής μέ ἀψίδα ἐξέχουσα καί εἴσοδο ἀπό τή νότια πλευρά, πάνω ἀπό τήν ὁποία καλλιτεχνικότατο δίλοβο, πώρινο καμπαναριό. Τό Τέμπλο εἶναι πέτρινο. Οἱ Δεσποτικές Εἰκόνες μέ ἀσημένια ἐπένδυση. Στήν εἰκόνα τῆς Παναγίας «Μνήσθητι τῆς δούλης σου Γρηγορίας, χήρας ποτέ Μιχαήλ Τζικλέα. Ὀκτωβρίου 6, 1872, διά χειρός Ἡ-

λία Παπαδόπουλου». Στήν εικόνα τοῦ Χριστοῦ «᾿Αφιέρωμα Μηνᾶ Κουνουπα 1876». Δεξιά, στό νότιο τοῖχο ἡ εικόνα τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους μέ ἀσημένια ἐπένδυση. Στό προαύλιο τοῦ Ναοῦ

ὑπάρχουν ἐντυπωσιακοί πώρινοι ὀγκόλιθοι προερχόμενοι ἀπό γειτονικό λατομεῖο, οἱ ὁποῖοι προορίζονταν γιά καμpanαριό πύργο, κάτι τό ὁποῖο δέν πραγματοποιιήθηκε ποτέ.

Σωτήρας στόν Καλαμιώνα στά Βιαράδικα

᾿Αναφέρεται στόν κώδικα τοῦ ᾿Επισκόπου Νεκταρίου τό 1697.

Μονόχωρο, καμαροσκέπαστο ναῦδρο χτι-

σμένο πάνω σέ βράχο μέ άψίδα έξέχουσα. Έχει πέτρινο Τέμπλο καί ή άνισόπεδη στέγη σκεπάζεται μέ σχιστόπλακες.

Γιορτάζει τής Άναλήψεως.

Άγιος Γιώργης στίν Πλάκα, περιοχή Βιαραδίκων

Έρειπωμένος Ναός. Άναφέρεται στόν κώδικα του Έπισκόπου Κυθήρων Νεκταρίου τό 1697.

Άγία Παρασκευή στίν Πλάκα, περιοχή Βιαραδίκων

Άναφέρεται στόν κώδικα του Έπισκόπου Νεκταρίου τό 1697.

Μικρός μονόχωρος, καμαροσκέπαστος Ναός με μικρή άψίδα εξέχουσα με πώρινους γωνιόλιθους, με είσοδο από τή νότια πλευρά. Τό ξύλινο Τέμπλο με άποστολικό, χωρίς δωδεκάορτο, με λαϊκότροπες εικόνες. Ὁ Ναός ἀνακαινίστηκε πρόσφατα ἀπό τήν εὐεργέτιδα τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας τῶν Κυθήρων καί Ἀντικυθή-

ρων ἀείμνηση πλέον Φραντζέσκα Κοντολέοντος-Χρυσοῦ, τήν εὐλογημένη καί πολυτάλαντη αὐτή μορφή. Ἔγινε ἀντικατάσταση τῆς στέγης, συντήρησι τοῦ Τέμπλου καί τῶν εἰκόνων καί γενική ἀποκατάστασι ἐσωτερικά καί ἐξωτερικά.

Σύμφωνα μέ ἀρχειακές μαρτυρίες ὁ Ναός ἦταν τῆς οἰκογενείας Λεβούνη.

Ἅγιος Ἀθανάσιος στὰ Στρογγυλά, περιοχή Βιαραδίκων

Ἀναφέρεται στὸν κώδικα τοῦ Ἐπισκόπου
Κυθήρων Νεκταρίου τὸ 1697.

Ναὸς μικρῶν διαστάσεων, μονόχωρος, κα-
μαροσκέπαστος, μέ μικρὸ ξύλινο Τέμπλο μέ
δύο Δεσποτικές Εἰκόνες καί τήν Εἰκόνα τοῦ
ἁγίου Ἀθανασίου.

Ἅγιος Νικόλαος στίς Ἀλώνες, στόν Περάτι

Μαρτυρεῖται τὸ 1587. Μονόχωρος, καμα-

ροσκέπαστος Ναός, με ήμικυλινδρική άψίδα
έξέχουσα, με 3 ένισχυτικά τόξα έσωτερικά
(σπεντόνια) και με πέτρινο Τέμπλο. Οί τοίχοι

του Ναού είναι από άκατέργαστους λίθους δια-
φόρων διαστάσεων και με σπασμένα κεραμίδια
στους άρμούς. Ο Ναός ανακαινίστηκε πρόσ-
φατα με αντικατάστασι της στέγης.

°Άγιος Γιώργης στό Παλιόκαστρο

Βυζαντινό κτίσμα και σύμφωνα με τό ΕΥ-
ΡΕΤΗΡΙΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΩΝ
ΚΥΘΗΡΩΝ χρονολογείται τό 14ο-15ο αϊ. Ο

Ναός είναι μονόχωρος καμαροσκέπαστος, μέ άψίδα εξέχουσα, μέ τοιχογραφίες, οί όποίες έχουν φθαρεί. Δίπλα στό Ναό έγινε πρόσφατα άνασκαφή, όπου βρήκαν ίχνη ιεροῦ αφιερωμένου στην Ἄθηνά.

Ἅγιος Κοσμάς στό Παλιόκαστρο

ἘΟ Ναός είναι ένα σπουδαιότατο παλαιοχριστιανικό μνημεῖο τοῦ 7ου αἰ. καί βρίσκεται στή θέση τῆς ἀρχαίας πόλεως τῶν Κυθήρων (τά Ἄνω Κύθηρα τοῦ Θουκυδίδη) πού είναι ἐπίσης μία ἀπό τίς παλαιοχριστιανικές θέσεις τῶν Κυθήρων. Ἐξωτερικά δίνει τήν ἐντύπωση μονόκλιτου καμαροσκέπαστου Ναοῦ, ἐσωτερικά ὅμως μέ δύο σειρές κίωνων παίρνει τή μορφή τρίκλιτης βασιλικῆς. Οί κίονες είναι δωρικοῦ

ρυθμοῦ μονόλιθοι ἀπό παρόλιθο μέ δωρικά κιονόκρανα καί εἶναι κατάλοιπα τῆς ἀρχαίας πόλεως. Πιθανόν νά προέρχονται καί ἀπό τό ναό τῆς Ἀφροδίτης. Καί στήν τοιχοποιία τοῦ Ναοῦ χρησιμοποιήθηκε ὑλικό ἀπό τήν ἀρχαία πόλη. Ὁ Ναός εἶχε ζωγραφικό διάκοσμο σέ δύο στρώματα. Σήμερα σώζεται ἡ Πλατυτέρα καί ἡ Ἄκρα Ταπείνωσις εἰς τό ἱερό καί στούς τοί-

χους τοῦ Ναοῦ σποραδικά μικρά τεμάχια. Ὁ Ναός ἦταν μετόχι τοῦ ἀγίου Γεωργίου τῶν Μητάτων, πού ἦταν Πριλιάδικη Ἐκκλησία. Τό 1790 νοικοκύρης τοῦ Ναοῦ ἦταν ὁ Ἰωάννης Πρινέας-Λουτζής, πού τόν ἀφήνει στόν ἐγγονό του Γιάννη Πρινέα «...νά ἔχει χρέως, ὅταν εἶναι

ἡ χρονέα του στόν ἅγιο Κοσμά, νά κάμνη αὐτός ταῖς δύο ἑορταῖς τῆς χάρις του, ἦγουν τοῦ Νοεμβρίου καί Ἰουλίου, κάνοντας τριῶν μισοπινάκων ψωμί, κάθε φορά δηλαδή εἰς κάθε ἑορτήν, ὅπου ἤθελε τοῦ πέση ἡ χρονέα...».

“Ἅγιος Βασίλειος στίς Πεθελεβάδες

Ἐναφέρεται στόν κώδικα τοῦ Ἐπισκόπου Νεκταρίου τό 1697. Μονόχωρος καμαροσκέπαστος Ναός μέ ἀψίδα ἐξέχουσα καί μέ πέτρινο Τέμπλο. Δέν ὑπάρχουν ἴχνη τοιχογραφιῶν καί οἱ φορητές Εἰκόνες τοῦ Τέμπλου εἶναι λαϊκότροπα ἔργα τοῦ 1862 καί τοῦ 1960.

Ἅγιος Παντελεΐμων στὴν Παλιόπολη

Σπουδαῖο μνημεῖο τῆς παλαιοχριστιανικῆς Παλιόπολης, τὸ ὁποῖο χρονολογεῖται στὸν 7ο αἰ. καὶ ἀνήκει σὲ μιά ἐποχὴ γιὰ τὴν ὁποία δὲν

διαθέτομε γραπτές πηγές. Ἀπὸ τὰ ἀρχαιολογικά εὐρήματα φαίνεται ὅτι ἡ παλαιοχριστιανικὴ Παλιόπολη ἦταν κατοικημένη καὶ ἤκμασε ἀπὸ 4ο -7ο αἰ. Ἄλλες παλαιοχριστιανικὲς θέσεις στὰ Κύθηρα εἶναι στὸ Παλιόκαστρο, στὸ μινωϊκὸ ἱερὸ κορυφῆς, στὴν περιοχή τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου καὶ στὸν Ποταμὸ μέ τοὺς Ναοὺς τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ, τοῦ Ἁγίου Γεωργίου στὸ Βουνό, τῶν Ἁγίων Σεργίου καὶ Βάχου καὶ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ἀντίστοιχα. Ὁ Ναὸς τοῦ

ἁγίου Παντελεήμονος στόν κώδικα τοῦ Ἐπισκόπου Νεκταρίου Βενιέρη ἀναφέρεται ὡς Ἄρχιστράτηγος καί ἡ τοποθεσία ἀπό παλιά ὀνομάζεται «στόν Ἄξιστράτηγο». Φαίνεται ὅτι μέ τήν πάροδο τῶν ἐτῶν ἐπεκράτησε ἡ θερινή ἐορτή τοῦ ἁγίου Παντελεήμονα καί σιγά σιγά ξεχάστηκε σέ ποιόν ἦταν ἀφιερωμένος ἀρχικά ὁ Ναός, ὅπως συνέβη καί μέ ἄλλους Ναούς στά Κύθηρα. Ὁ Ναός εἶναι κοντά στήν ἀρχαία Σκάνδεια καί βρίσκεται μέσα στό κτῆμα τοῦ Δημητρίου Κοντολέοντος ἀπό τά Βιαράδικα, χάρις στόν ὁποῖο διασώθηκε ἀπό βέβαιη κατάρρευση.

Ἅγιος Μινᾶς στοῦ Μόδι στό Καλαδί

Ἄναφέρεται στόν κώδικα τοῦ Ἐπισκόπου Νεκταρίου τό 1697 ὡς ἀνήκων στήν Ἀρχιερατική Περιφέρεια τοῦ Λειβαδίου. Εἶναι μικρός, μονόχωρος Ναός, καμαροσκέπαστος, μέ πέτρινο Τέμπλο, μέ εἴσοδο ἀπό τή δυτική πλευρά, μέ μικρό μονόλοβο καμπαναριό πάνω ἀπ' αὐτήν.

Ὁ Ναός εἶναι ἀνακαινισμένος, ὅπως ἀναγράφεται σέ μιά εἰκόνα τοῦ Τέμπλου «ἐτελειώθη ὁ ἀνακαινισμός τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, τοῦ Τέμπλου καί ὅλης τῆς εὐκοσμίας τοῦ Ἱεροῦ

Ναοῦ...». Δυστυχῶς ἡ χρονολογία τῆς ἀνακαί-
νισης ἔχει φθαρεῖ, ἀλλά ἂν λάβομε ὑπόψη ὅτι οἱ
εἰκόνες τοῦ Τέμπλου φαίνεται ὅτι εἶναι τοῦ
Στάη, τότε μποροῦμε νά χρονολογήσομε περὶ
τό τέλος τοῦ 19ου αἰ.

Ἅγιος Νικόλαος στὸν Αὐλαίμονα

Ἐναφέρεται στὸν κώδικα τοῦ Ἐπισκόπου
Νεκταρίου τὸ 1697. Τὸ 1860 ἀναφέρεται στὸν

κώδικα τοῦ Εὐγενίου Μαχαιριώτη, ὡς ιδιόκτητος Ναός τοῦ Γεωργίου Παυλάκη ἀπό τὰ Φράτσια. Ἡ εἰκόνα τοῦ ἁγίου Νικολάου ἔχει ἀσημένια ἐπένδυση, ἔργο τοῦ χρυσοχόου Νικολάου

ου Σπιθάκη, ὁ ὁποῖος φιλοτέχνησε τό χρυσό ἔνδυμα τῆς Μυρτιδιώτισσας, τῆς ἁγίας Μόνης, τοῦ ὁσίου Θεοδώρου καί ἄλλων ἱστορικῶν εἰκόνων στά Κύθηρα. «1819 ΟΚΤΟΜΒΡΙΟΥ 10 ΧΗΡ ΜΑΣΤΟΡΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΟΤΕ

ΘΕΟΦΗΛΗ ΣΠΗΘΑΚΗ ΚΑΤΕΣΚΕΥΑΣΘΗ
ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΔΙ ΕΞΟΔΩΝ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΔΗ-
ΜΗΤΡΙΟΥ ΑΛΜΠΑΝΑΚΗ ΣΑΡΑΝΤΟΥ Υ-
ΠΕΡ ΨΥΧΗΚΗΣ ΑΥΤΟΥ ΣΟΤΗΡΗΑΣ».

Ὁ Ναός εἶναι μονόχωρος, καμαροσκέπα-
στος, μέ ἀψίδα ἐξέχουσα. Ἡ τελευταία ἀνακαί-
νιση τοῦ Ναοῦ καί συγχρόνως διεύρυνση πρὸς
τά δυτικά ἐγίνε περί τό 1995. Πάνω ἀπό τή νο-
τία εἴσοδο δίλοβο καμπαναριό, πώρινο. Τό
Τέμπλο τοῦ Ναοῦ εἶναι ξυλόγλυπτο μέ εἰκόνες
ἔργα τοῦ Ἰωάννου Στάη.

Ἅγιος Γεώργιος στό Βουνό

Σέ ἓνα βουνό τῶν Κυθήρων ὕψους 355 μ.
ἀπό τή θάλασσα, σέ μιά μαγευτική τοποθεσία
ἀπό τίς σημαντικότερες τοῦ Αἰγαίου, μοναδική
ἀπό στρατηγικῆς πλευρᾶς γιά τήν ἐποπτεία τοῦ
θαλάσσιου χώρου ἀπό τήν Πελοπόννησο μέχρι
τήν Κρήτη, στή θέση ἀρχαίου μινωικοῦ ἱεροῦ
κορυφῆς, ιδρύθηκε τό σπουδαιότερο παλαιο-
χριστιανικό μνημεῖο τῶν Κυθήρων, τό ὁποῖο
χρονολογεῖται στό τέλος τοῦ βου ἀρχές τοῦ 7ου
αἰ. καί εἶναι ἀπόδειξη ὅτι ὑπῆρχε στά Κύθηρα
ἀκμάζουσα βυζαντινὴ πόλη στά χρόνια τοῦ
Ἰουστινιανοῦ.

Ἡ μεγάλη ἱστορική καί ἀρχαιολογική σημασία τοῦ μνημείου ὀφείλεται στά σωζόμενα σπαράγματα ψηφιδωτοῦ διακόσμου τοῦ τέλους τοῦ 6ου, ἀρχῶν τοῦ 7ου αἰ. μέ συνθέσεις καί διακοσμητικά θέματα. Στό δάπεδο τοῦ κυρίως Ναοῦ ἵππεις, πού τοξεύουν τά θηράματα, λεοπάρδαλις, πέρδικες καί ἄνδρας μέ ἐρυθρό ἔνδυμα, μέ κλαδιά κληματίδος γύρω γύρω. Στό Ἱερό Βῆμα μαϊάνδροι, διάφορα πτηνά, μεταξύ τῶν ὁποίων πολύχρωμος φασιανός. Τά ψηφιδωτά τοῦ Ναοῦ μέ ψηφίδες πολύ μικρῶν διαστάσεων ἀπό μάρμαρο καί πολύχρωμες πέτρες εἶναι ἄριστης τέχνης, μέ ἀκρίβεια στά σχέδια, μέ ἀπλότητα καί φυσικότητα στίς κινήσεις. Εἶναι ὀλοφάνερο ὅτι ἀνήκουν σέ παλαιοχριστιανικό μνημεῖο, πού προϋπήρχε στήν ἴδια θέση, ὅπου σήμερα εἶναι ὁ Ναός τοῦ ἁγίου Γεωργίου. Στήν εἴσοδο τοῦ Ναοῦ χρησιμοποιήθηκε μαρμάρινο παλαιοχριστιανικό κατώφλι, ἐνῶ στό φεγγίτη τοῦ δυτικοῦ τοίχου χρησιμοποιήθηκε πεσσίσκος Τέμπλου τῆς ἰδίας περιόδου.

Τό κτίσμα στή μορφή πού ἔχει σήμερα εἶναι ἀποτέλεσμα μετασκευῶν μέ τροποποιήσεις καί προσθήκες μετά ἀπό περιόδους ἐγκατάλειψης σέ φάσεις ἐρήμωσης τῶν Κυθήρων. Ἡ οἰκοδο-

μική ιστορία του Ναού δέν μπορεί νά καταγραφεί μέ βεβαιότητα, διότι δέν υπάρχουν γραπτές μαρτυρίες. Ὑπάρχει ὁποσδήποτε ἡ παλαιοχριστιανική φάση μέ τά μοναδικά ψηφιδωτά καί στίς ἐπόμενες περιόδους ἔχομε ἄλλες

οικοδομικές φάσεις πού δέν μποροῦν νά χρονολογηθοῦν μέ ἀκρίβεια. Ὁ Ναός πού διασώζεται σήμερα ἀνήκει στό 17ο, 18ο αἰ. Τότε ἐγιναν ἐπισκευές, ἡ τοιχογράφηση καί τό Τέμπλο. Εἶναι μονόχωρος, καμαροσκέπαστος μέ εὐρύχωρη ἐξέχουσα ἡμικυκλική ἀψίδα στά ἀνατολικά, 3 τυφλά ἀψιδώματα στό βόρειο τοῖχο καί 2 στό νότιο. Ἡ καμάρα, ἡ ἀψίδα καί τά τόξα εἶναι ἀπό καλοπελεκημένους πωρόλιθους. Στά

δυτικά τοῦ Ναοῦ ὑπάρχει μιά προσθήκη σάν νάρθηκας. Τό βόρειο τμήμα τῆς προσθήκης διαμορφώνεται σέ στέρνα, στό τοίχωμα τῆς ὁποίας ὑπάρχει μεγαλογράμματη ἐπιγραφή λειτουργικοῦ χαρακτήρα πού παραπέμπει στήν ἀκολουθία τῶν Θεοφανείων: ΦΩΝΗ ΚΑΙ ΖΩΗ ΦΩΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ ΤΩΝ ΑΓΙΑΣΜΕΝΩΝ.

Ἡ εἴσοδος εἶναι ἀπό τή νότια πλευρά, πάνω ἀπό τήν ὁποία ὑπάρχει πώρινο δίλοβο κωδωνοστάσιο. Τό Τέμπλο τοῦ Ναοῦ εἶναι χτιστό μέ πωρόλιθους, μέ πολύχρωμο διάκοσμο καί φέρει τή χρονολογία 1882 πάνω ἀπό τήν Ὑραία Πύλη. Κοσμεῖται μέ κιονίσκους πού ἀπολήγουν σέ διακοσμητικά κιονόκρανα καί ἀπό πάνω τό ἐπιστύλιο διακοσμεῖται μέ κληματίδα. Ἀπό τίς νεότερες τοιχογραφίες ξεχωρίζει ὁ ἅγιος Γεώργιος ἔφιππος μέ στρατιωτική στολή, ἔργο τοῦ 1816, σύμφωνα μέ ἀφιερωματική ἐπιγραφή. Στήν ἀψίδα τοῦ ἱεροῦ πάνω ἀπό τήν Ἁγία Τράπεζα ἡ Θεοτόκος μέ τήν ἐπωνυμία Μυρτιδιώτισσα στόν τύπο πού διαμορφώθηκε στά Κύθηρα τό 19ο αἰ., ἐνῶ στό τεταρτοσφαίριο εἶναι ἡ παράσταση τῆς Παναγίας δεομένης μέ τό Χριστό μπροστά στό στήθος της.

Μυρτιδιώτισσα-^ο Άγιος Νικόλαος στό Βουνό

Στό βουνό του ἁγίου Γεωργίου ἡ παρουσία δύο σωζόμενων χριστιανικῶν Ναῶν μέ ἄλλα ἀρχαιολογικά κατάλοιπα τῆς βυζαντινῆς καί μεταβυζαντινῆς περιόδου, φανερώνει ὅτι ὁ χῶρος αὐτός ἦταν λατρευτικό κέντρο ἀπό τή

Μινωϊκή ἐποχή μέχρι σήμερα. Σέ ἀπόσταση μόλις 2 μέτρων ἀπό τό Ναό του ἁγίου Γεωργίου σέ ὑψηλότερο ἐπίπεδο δεσπόζει ὁ δισυπόστατος Ναός τῆς Παναγίας τῆς Μυρτιδιώτισσας καί του ἁγίου Νικολάου.

Τό μνημεῖο ἐξωτερικά δίνει τήν ἐντύπωση πυργόσχημης κατασκευῆς. Ὁ ἀρχιτεκτονικός

τύπος του είναι ιδιαίτερος και άπαντᾶ μόνο στα Κύθηρα. Είναι μονόχωρος με τό χαρακτηριστικό τροῦλο Κυθηραϊκοῦ τύπου, ὁ ὁποῖος φέρει σχεδόν τετράγωνο τυφλό τύμπανο καί στηρίζεται σέ πεπλατυσμένα ἡμιχώνια. Ὁ Ναός ἔχει δύο κόγχες στό ἱερό καί εἶναι σχεδόν τε-

τράγωνος, ἐνῶ πρὸς τὰ δυτικά ἐπιμηκύνεται μέ μεταγενέστερη προσθήκη καμαροσκέπαστη. Σέ κάθε κόγχη ὑπάρχει ἓνα στενό δίλοβο παράθυρο, φραγμένο σήμερα. Ὁ Ναός εἶναι κτισμένος μέ ἀργούς λίθους, ἐνῶ οἱ γωνίες ἐνισχύονται μέ λαξευτούς ὀρθογωνισμένους γωνιόλιθους. Ἡ στέγη ἐκαλύπτετο μέ σχιστόπλακες, οἱ ὁποῖες στό μεγαλύτερο μέρος ἔχουν καταστραφεῖ. Ἐσωτερικά ὁ Ναός δέν σώζει τοιχογραφίες. Τό Τέμπλο εἶναι κτιστό νεωτερικό μέ γύψινες δια-

κοσμήσεις και χρονολογία 1908. Τό ίδιο νεω-
τερικές είναι και οι φορητές εικόνες στο Τέμ-
πλο, μεταξύ των οποίων ξεχωρίζει η Δεσποτι-
κή Εικόνα της Παναγίας στον τύπο της Μυρι-
διώτισσας. Φαίνεται ότι τό μνημείο πέρασε κυ-
ρίως από δύο οικοδομικές φάσεις, αρχικά μέ τό
μονόχωρο τετράγωνο τρουλαίο Ναό και σέ
δεύτερη φάση μέ τήν προσθήκη στά δυτικά γιά
τήν επιμήκυνση του. Ο αρχιτεκτονικός τύπος
του Ναού, ή τοιχοποιϊα, ή μορφή των ανοιγμά-
των συνηγορούν γιά τή χρονολόγηση του μνη-
μείου στή μεσοβυζαντινή περίοδο, δηλ. περί
τόν 11ο-12ο αιώνα.

ΠΗΓΕΣ:

- ΝΟΤΑΡΙΑΚΟ ΑΡΧΕΙΟ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΥΘΗΡΩΝ.
- Μανώλη Χατζηδάκη, Ίωάννα Μπίθα: ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΩΝ ΚΥΘΗΡΩΝ.
- Παύλου Λαζαρίδη: ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΑ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΩΝ.
- Γιάννη Σακελλαράκη: ΚΥΘΗΡΑ ΤΟ ΜΙΝΩΙΚΟ ΙΕΡΟ ΚΟΡΥΦΗΣ ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΓΙΩΡΓΗ ΣΤΟ ΒΟΥΝΟ.
- ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «ΚΥΘΗΡΑΪΚΑ».
- Μανώλη Καλλιγερου: ΚΥΘΗΡΑΪΚΑ ΤΟΠΩΝΥΜΙΑ.
- Σπύρου Στάθη: ΚΥΘΗΡΑΪΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ 1923.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2020

1	Τ	† ΠΕΡΙΤΟΜΗ Ι. ΧΡΙΣΤΟΥ, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου
2	Π	Σιλβέστρου Ρώμης, Θεαγένους ιερομ., Σεραφεῖμ Σάρωφ
3	Π	Μαλαχίου τοῦ προφήτου, Γορδίου μάρτυρος
4	Σ	† Σύναξις τῶν 70 Ἀποστόλων, Θεοκτίστου μάρτυρος
5	Κ	† ΠΡΟ ΤΩΝ ΦΩΤΩΝ, Θεοπέμπτου, Θεωνᾶ, Συγκλητικῆς
6	Δ	† ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
7	Τ	† Ἡ Σύναξις Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καί Βαπτιστοῦ
8	Τ	Γεωργίου Χοζεβίτου, Δομνίκης, Κύρου, Παρθένας
9	Π	Πολυεύκτου μάρτυρος, Εὐστρατίου ὁσίου
10	Π	† Γρηγορίου Νύσσης, Δομετιανοῦ Ἐπισκόπου
11	Σ	† Θεοδοσίου Κοινοβιάρχου, Ἀγαπίου ὁσίου
12	Κ	† ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΩΤΑ, Τατιανῆς, Εὐθασίας, Μερτίου, Πέτρου
13	Δ	Ἐρμούλου, Στρατονίκου μάρτ., Μαξίμου καυσοκαλυβίτου
14	Τ	Ἀγνῆς μάρτυρος, τῶν ἐν Σινᾷ ἄναιρ. Ἀββάδων
15	Τ	Παύλου τοῦ Θηβαίου, Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου
16	Π	Προσκύνησις ἀλύσεως Ἀποστ. Πέτρου, Πευσίππου
17	Π	† Ἀντωνίου τοῦ Μεγάλου, Γεωργίου ἐν Ἰωαννίνοις
18	Σ	† Ἀθανασίου καί Κυρίλλου Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας
19	Κ	† ΙΒ΄ ΛΟΥΚΑ, Μάρκου Εὐγενικοῦ, Μακαρίου Αἰγυπτίου
20	Δ	† Εὐθυμίου τοῦ Μεγάλου, Ζαχαρίου Ἄρτης
21	Τ	Μαξίμου ὁμολογητοῦ, Νεοφύτου, Εὐγενίου μάρτυρος
22	Τ	† Τιμοθέου Ἀποστόλου, Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου
23	Π	Κλήμεντος, Ἀγαθαγγέλου, Διονυσίου ὁσ. τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ
24	Π	Ξένης ὁσίας, Ζωσιμᾶ ὁσίου, Βαβύλα ιερομάρτυρος
25	Σ	† Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Μαργαρίτας, Αὐξεντίου νεομ.
26	Κ	† ΙΕ΄ ΛΟΥΚΑ, Σύναξις Ἁγίας Οἰκογενείας Γρηγ. Θεολόγου
27	Δ	Ἀνακομιδῆ λειψ. ἁγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου
28	Τ	Ἐφραίμ τοῦ Σύρου, Παλλαδίου καί Ἰακώβου ὁσίων
29	Τ	Ἀνακομιδῆ ἱερῶν λειψάνων Ἰγνατίου Θεοφόρου
30	Π	† Τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, Εὐρεσις εἰκόνης Τήνου
31	Π	Κύρου καί Ἰωάννου Ἀναργύρων, Ἀρσενίου τοῦ ἐν Πάρῳ

**«Ἁγίων πανάρετοι ἀριστεῖς, Γρηγόριε Νόννα
καί Καισάριε ἱερέ, σύν τῷ Γρηγορίῳ, τῷ πάνυ
Θεολόγῳ, καί θεία Γοργονία, κόσμον φρου-
ρήσατε».**

† ΚΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2020

Ἄναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Κολοσ. β' 8-12	Λουκ. β' 20-21, 40-52	Περιτομή Ἰ. Χριστοῦ
6	Τίτ. β' 11-14, γ' 4-7	Μαθ. γ' 13-17	Τὰ Ἅγια Θεοφάνεια
7	Πράξ. ιθ' 1-8	Ἰω. α' 29-34	Σύναξις Προδρόμου
12	Ἐφες. δ' 7-13	Μαθ. δ' 12-17	πλ. α' / Η'
19	Κολ. γ' 4-11	Λουκ. ιζ' 12-19	πλ. β' / Θ'
26	Α' Τιμ. δ' 9-15	Λουκ. ιθ' 1-10	Βαρύς
30	Ἐβρ. ιγ' 7-16	Μαθ. ε' 14-19	Τριῶν Ἱεραρχῶν

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2020

1	Σ	Τρύφωνος μάρτ., Περπετούας μάρτ., Ἀναστασίου νεομ.
2	Κ	† Η ΥΠΑΠΑΝΤΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
3	Δ	Συμεών Θεοδόχου, Ἴννης Προφήτιδος, 3 Σπετσιωτῶν νεομ.
4	Τ	Ἰσιδώρου Πηλουσιώτου, Νικολάου ὁμολογητοῦ
5	Τ	Ἀγάθης μάρτυρος, Θεοδοσίου ἐν Σκοπέλῳ
6	Π	† Φωτίου Πατρ. ΚΠόλεως , Βουκόλου Ἐπισκ. Σμύρνης
7	Π	Παρθενίου ἐπισκόπου Λαμψάκου, Λουκά ἐν Στειρίῳ
8	Σ	Ζαχαρίου Προφήτου, Θεοδώρου Στρατηλάτου
9	Κ	† ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ (ἀρχὴ Τριωδίου)
10	Δ	† Χαράλαμπος ἱερομ. , Ἀναστασίου, Ζήνωνος
11	Τ	† Βλασίου ἱερομάρτυρος , Θεοδώρας τῆς Αὐγούστης
12	Τ	Μελετίου Ἀντιοχείας, Ἀντωνίου ΚΠόλεως
13	Π	Ἀκύλα καὶ Πρισκίλλης Ἀπ., Μαρτινιανοῦ ὁσίου
14	Π	Αὐξεντίου, Μάρωνος ὁσίου, Γεωργίου Μυτιλήνης
15	Σ	Ὀνησίμου Ἀπ., Εὐσεβίου ὁσίου, Ἀνθίμου ἐν Χίῳ
16	Κ	† ΑΣΩΤΟΥ , Παμφίλου μάρτ., Φλαβιανοῦ ΚΠόλεως
17	Δ	Θεοδώρου Τήρωνος, Μαρκιανοῦ καὶ Πουλχερίας
18	Τ	Λέοντος πάπα Ρώμης, Ἀγαπητοῦ ὁμολογητοῦ
19	Τ	† Φιλοθέης τῆς Ἀθηναίας , Φιλήμονος καὶ Ἀπφίας
20	Π	Λέοντος Ἐπισκ. Κατάνης, Ἀγάθωνος πάπα Ρώμης
21	Π	Τιμοθέου ἐν Συμβόλοις, Εὐσταθίου Ἀντιοχείας
22	Σ	† Ψυχοσάββατον , Τῶν ἐν τοῖς Εὐγενίου μαρτύρων
23	Κ	† ΑΠΟΚΡΕΩ , Πολυκάρπου Σμύρνης, Γοργονίας ὁσ.
24	Δ	† Α΄ & Β΄ εὗρεσις κεφαλῆς Τιμίου Προδρόμου
25	Τ	Ταρασίου Πατρ. ΚΠόλεως, Ρηγίνου Ἐπισκόπου Σκοπέλου
26	Τ	† Φωτεινῆς Σαμαρείτιδος , Πορφυρίου Ἐπισκ. Γάζης
27	Π	Στεφάνου, Γελασίου, Προκοπίου Δεκαπολίτου
28	Π	Βασιλείου ὁμολ., Κυράννης νεομ., Κασσιανοῦ ὁσίου
29	Σ	Κασσιανοῦ ὁσίου

«Ἡλίου τῆς δόξης τοῦ νοητοῦ, τῆς Δικαιοσύνης, ἀπαστράψαντος τοῖς ἐν γῆ, τοῦ πάντων Δεσπότου, Κυρίου καὶ Σωτῆρος, Μήτηρ ὑπάρχεις ὄντως, ἡ Παμμακάριστος».

† ΚΣ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2020

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καί μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
2	Ἐβρ. ζ' 7-17	Λουκ. β' 22-40	πλ. δ' / Ὑπαπαντῆς
9	Β' Τιμ. γ' 10-15	Λουκ. ιη' 10-14	α' / Α'
16	Α' Κορ. στ' 12-20	Λουκ. ιε' 11-32	β' / Β'
23	Α' Κορ. η' 8 - θ' 2	Ματθ. κε' 31-46	γ' / Γ'
24	Β' Κορ. δ' 6-15	Ματθ. ια' 2-15	Τιμίου Προδρόμου

Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα (τοῦ Ἱ. Ναοῦ) τοῦ Ἀλίμου

ΜΑΡΤΙΟΣ 2020

1	Κ	† ΤΥΡΙΝΗΣ , Εύδοκίας όσιμ., Μαρκέλλου, Ἀντωνίνης μαρτύρων
2	Δ	† ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΥΤΕΡΑ , Νικολάου Πλανᾶ, Ἡσυχίου, Εὐθαλίας
3	Τ	Εὐτροπίου, Κλεονίκου, Βασιλίσκου μαρτύρων
4	Τ	Γερασίμου Ἰορδανίτου, Παύλου καὶ Ἰουλιανῆς μαρτύρων
5	Π	Κόνωνος, Ἀρχελάου, Εὐλαμπίου, Μάρκου ὁσ. Ἀθηναίου
6	Π	† Α΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ , Τῶν ἐν Ἀμορίῳ 42 μαρτύρων
7	Σ	† Θαῦμα κολλύβων Ἀγ. Θεοδώρου , Λαυρεντίου ὁσίου
8	Κ	† Α΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Ὁρθοδοξίας) , Θεοφυλάκτου Νικομ.
9	Δ	† Ἀγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων , Καισαρίου θαυμ.
10	Τ	Ἀναστασίας Πατρικίας, Κοδράτου ἐν Κορίνθῳ
11	Τ	Σωφρονίου Ἱεροσολ., Θεοδώρας ἐν Ἄρτη
12	Π	Συμεῶν τοῦ Νέου Θεολόγου, Θεοφάνους ὁμολογ.
13	Π	† Β΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ , Ἄνακ. λειψ. Νικηφόρου ΚΠόλεως
14	Σ	Βενεδίκτου ὁσίου, Εὐσχήμονος Ἐπισκόπου Λαμψάκου
15	Κ	† Β΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Γρηγ. Παλαμᾶ) , Ἀγαπίου μάρτ.
16	Δ	Σαββίνου, Ρωμανοῦ μάρτυρος, Χριστοδοῦλου
17	Τ	† Ἀλεξίου ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ , Θεοστηρίκτου ὁμολογ.
18	Τ	Κυρίλλου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων, Τροφίμου
19	Π	Χρυσάνθου καὶ Δαρείας, Κλαυδίου μάρτυρος
20	Π	† Γ΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ , Τῶν ἐν τῇ Μονῇ Ἁγ. Σάββα ἀναιρεθέντων
21	Σ	Ἰακώβου ὁμολογητοῦ, Φιλήμονος καὶ Δομνίνου
22	Κ	† Γ΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Σταυροπροσκυνήσεως) , Καλλινίκης μ.
23	Δ	Νίκωνος ὁσίου καὶ 199 μαρτύρων, Λουκᾶ νεομάρτυρος
24	Τ	Ἀρτέμονος, Ζαχαρίου, Παρθενίου ΚΠόλεως
25	Τ	† ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ (ἐθνική ἐορτή)
26	Π	† Σύναξις Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ , τῶν ἐν Γοθθία 26 μάρτ.
27	Π	† Δ΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ , Ματρώνης ὁσίας, Φιλητοῦ καὶ Λυδίας
28	Σ	Ἰλαρίωνος ὁσίου, Ἡρωδίωνος ἐκ τῶν 70 Ἀποστόλων
29	Κ	† Δ΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Ἰωάννου τῆς Κλίμακος) , Μάρκου Ἐπισκ.
30	Δ	Ἰωάννου τῆς Κλίμακος, Εὐβούλης μ., Ζαχαρίου Κορίνθου
31	Τ	Υπατίου καὶ Ἀκακίου ἱερομαρτύρων

« ὦ Μητὲρ τοῦ Λόγου καὶ Λυτρωτοῦ, σὴν χάριν αἰτοῦμεν, ἐκ καρδίας τε καὶ ψυχῆς, μετανοίαν δοῦναι, σοῖς δούλοις ἀναξίοις, οἰνοποσίας πάθους, σύ ἀπαλλάττουσα». † ΚΣ

ΜΑΡΤΙΟΥ 2020

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καί μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Ρωμ. ιγ' 11 - ιδ' 4	Ματθ. ζ' 14-21	δ' / Δ'
8	Ἐβρ. ια' 24-26, 32-40	Ἰω. ια' 44-52	πλ. α' / Ε'
15	Ἐβρ. α' 10 - β' 3	Μάρκ. β' 1-12	πλ. β' / ΣΤ
22	Ἐβρ. δ' 14 - ε' 6	Μάρκ. η' 34 - θ' 1	βαρύς / Ζ'
25	Ἐβρ. β' 11-18	Λουκ. α' 24-38	Εὐαγγελισμὸς Θεοτόκου
29	Ἐβρ. στ' 13-20	Μάρκ. θ' 17-31	πλ. δ' / Η'

Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα Ἱ. Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2020

1	Τ	† Μέγας Κανών , Μαρίας Αιγυπτίας, Γεροντίου
2	Π	Θεοδώρας Παρθένου, Τίτου όσιου
3	Π	† ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ , Ίωσήφ του ύμνογράφου, Νικήτα όμολ.
4	Σ	Ζωσιμᾶ όσιου, Γεωργίου όσιου του έν Μαλεῶ
5	Κ	† Ε΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Μαρίας Αιγυπτίας) , Κλαυδίου, Διοδώρου
6	Δ	Εύτυχίου ΚΠόλεως, Πλατωνίδος μάρτυρος
7	Τ	Καλλιοπίου, Άκυλίνης
8	Τ	Ήρωδίωνος, Ρούφου, Έρμου Άποστ. Κελεστίνου Ρώμης
9	Π	Εύψυχίου μάρτυρος, Βαδίου ιερομάρτυρος
10	Π	† Γρηγορίου Ε΄ , Τερεντίου καί τών σύν αύτῶ μαρτύρων
11	Σ	† Του Λαζάρου , Άντίπα Έπισκόπου Περγάμου
12	Κ	† ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ , Άνθούσης όσ., Παρίου όμολ.
13	Δ	† Μεγάλη Δευτέρα , Ίωσήφ Παγκάλου, Μαρτίνου πάπα Ρώμης
14	Τ	† Μεγάλη Τρίτη , Τών 10 Παρθένων, Θωμαΐδος μάρτυρος
15	Τ	† Μεγάλη Τετάρτη , Της άλειψάσης τόν Κύριον, Λεωνίδου Έπ. Άθην.
16	Π	† Μεγάλη Πέμπτη , Ο Μυστικός Δείπνος, Άγάπης, Ειρήνης
17	Π	† Μεγάλη Παρασκευή , Τά Άγια Πάθη του Κυρίου
18	Σ	† Μεγά Σάββατον , Η εις Άδου Κάθοδος του Κυρίου
19	Κ	† ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ, ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
20	Δ	† Δευτέρα Διακαινησίμου , Θεοδώρου όσ. Τριχινᾶ
21	Τ	Ραφαήλ, Νικολάου καί Ειρήνης
22	Τ	Ναθαναήλ Έπισκ., Νεάρχου μάρτ., Θεοδώρου
23	Π	† Γεωργίου Τροπαιοφόρου
24	Π	† Της Ζωοδόχου Πηγής , Έλισάβετ όσιας
25	Σ	† Μάρκου Εύαγγελιστου , Νίκης μάρτυρος
26	Κ	† ΤΟΥ ΘΩΜΑ , Βασιλέως Έπ. Άμασειας, Γλαφύρας μάρτ.
27	Δ	Συμεών Έπισκόπου Ίεροσολύμων
28	Τ	Τών έν Κυζίκῳ έννέα Μαρτύρων, Θεόγνιδος όσιου
29	Τ	Ίάσωνος καί Σωσιπάτρου Άπ. Κερκύρας μάρτυρος
30	Π	Ίακώβου Άποστόλου, Κλήμεντος όσιου, Άργυρης νεομ.

«Έκ νεκρών ιδούσα τόν σόν Υιόν, Άχραντε Παρθένε, Άναστάντα θεοπρεπῶς, χαρᾶς άνεκφράστου, ή κτίσις έπληροῦτο, Αυτόν δοξολογοῦσα, καί Σέ γεραίρουσα».

ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2020

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΟ- ΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
5	Ἐβρ. θ' 11-14	Μάρκ. ι' 32-45	α' / Θ'
11	Ἐβρ. ιβ' 28-ιγ' 8	Ἰω. ια' 1-45	Ἐγερσις Λαζάρου
12	Φιλίπ. δ' 4-9	Ἰωάν. ιβ' 1-18	Βαϊῶν
19	Πράξ. α' 1-8	Ἰωάν. α' 1-17	Ἅγιον Πάσχα
26	Πράξ. ε' 12-20	Ἰωάν. κ' 19-31	- / Α'

Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ.

ΜΑΪΟΣ 2020

1	Π	Ἱερεμίου τοῦ προφήτου, Εὐθυμίου ἐκ Δημητσάνης
2	Σ	† Ἀνακομιδῆ λειψάνων Μεγάλου Ἀθανασίου
3	Κ	† ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ , Τιμοθέου καὶ Μαύρας
4	Δ	Νικηφόρου Ἀθωνίτου, Πελαγίας μ., Ἰλαρίου ὁσίου
5	Τ	† Εἰρήνης μεγαλομάρτυρος , Εὐθυμίου Μαδύτου
6	Τ	Ἰώβ δικαίου καὶ πολυάθλου, Σεραφεῖμ ὁσίου
7	Π	Τοῦ ἐν οὐρανῷ φανέντος σημείου Τιμίου Σταυροῦ
8	Π	† Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου , Ἀρσενίου Μεγάλου
9	Σ	Ἡσαΐου προφήτου, Χριστοφόρου μάρτυρος
10	Κ	† ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ , Σίμωνος, Λαυρεντίου ὁσίου
11	Δ	Μωκίου, Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου ἰσαποστόλων
12	Τ	† ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΟΣΙΟΥ ΚΥΘΗΡΩΝ , Ἐπιφανίου, Γερμανοῦ
13	Τ	† ΜΕΣΟΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ , Γλυκερίας μάρτυρος
14	Π	Ἰσιδώρου ἐν Χίω, Θεράποντος ἱερομάρτ., Λεοντίου
15	Π	† Ἀχιλλίου Λαρίσης , Παχωμίου ὁσίου τοῦ Μεγάλου
16	Σ	Θεοδώρου ἡγιασμένου, Γεωργίου Μυτιλήνης
17	Κ	† ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ , Ἀνδρονίκου καὶ Ἰουνία ἐκ τῶν 70 Ἀπ.
18	Δ	Πέτρου, Διονυσίου, Ἡρακλείου μαρτύρων
19	Τ	Πατρικίου Προύσης, Μενάνδρου καὶ Πολυαίνου μαρτ.
20	Τ	Θαλλελαίου μάρτυρος, Λυδίας τῆς Φιλιππησίας
21	Π	† Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης ἰσαποστόλων
22	Π	Βασιλίσκου μ., Δημητρίου & Παύλου νεομαρτύρων
23	Σ	Μιχαήλ Συνάδων, Συνεσίου Ἐπισκόπου Καρπασίας
24	Κ	† ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ , Συμεών Στυλίου, Θεοδώρου
25	Δ	† Γ΄ εὗρεσις τιμίας κεφαλῆς Ἰωάννου Προδρόμου
26	Τ	Κάρπου καὶ Ἀλφαίου ἐκ τῶν 70 Ἀποστόλων
27	Τ	† ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ , Ἰωάννου τοῦ Ρώσου
28	Π	† ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ , Εὐτυχοῦς Ἐπ. Μελιτινῆς, Ἐλικωνίδος
29	Π	Ἀωνύμων μαρτ. ἀλώσεως ΚΠόλεως, Θεοδοσίας μάρτ.
30	Σ	Ἰσαακίου ἡγουμένου Μονῆς Δαλμάτων, Βαρλαάμ ὁσ.
31	Κ	† ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ Α΄ ΟΙΚ. ΣΥΝΟΔΟΥ , Ἐρμείου Ἀποστόλου

«Θεόδωρον μέλψωμεν ἐκ ψυχῆς, Ὅσιων τό κλέος, καὶ Ἀγίων τὴν καλλονήν, Κυθήρων Προστάτην, καὶ τῆς Κορώνης δόξαν, Μονεμβασίας στυλον, πιστῶν τό καύχημα». † ΚΣ

ΜΑΪΟΥ 2020

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
3	Πράξ. στ' 1-7	Μάρκ. ιε' 43 - ιστ' 8	β' / Δ'
10	Πράξ. θ' 32-42	Ἰωάν. ε' 1-15	γ' / Ε'
17	Πράξ. ια' 19-30	Ἰωάν. δ' 5-42	δ' / ΣΤ
21	Πράξ. κστ' 1,12-20	Ἰωάν. ι' 1-9	ἁγ. Κων. καὶ Ἐλένης
24	Πράξ. ιστ' 16-34	Ἰωάν. θ' 1-38	πλ. α' / Ζ'
28	Πράξ. α' 1-12	Λουκ. κδ' 36-53	Ἄναλήψεως
31	Πράξ. κ' 16-18, 28-36	Ἰωάν. ιζ' 1-13	πλ. β' / Η'

Ἡ Τιμία Κάρα τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου τοῦ ἐν Κυθήροις.

ΙΟΥΝΙΟΣ 2020

1	Δ	Ίουστίνου φιλοσόφου καί μάρτ., Πύρρου Ἐπισκόπου
2	Τ	Νικηφόρου ΚΠόλεως, Ἐράσμου ἱερομάρτυρος
3	Τ	Λουκιλιανοῦ μάρτυρος, Παύλης μάρτυρος
4	Π	Μητροφάνους ΚΠόλεως, Μάρθας, Μαρίας
5	Π	Δωροθέου Ἐπ.Τύρου, Νικάνδρου μάρτυρος
6	Σ	† Ψυχοσάββατον , Ἰλαρίωνος ὁσ., Ἀττάλου θαυματουργοῦ
7	Κ	† ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ , Θεοδότου Ἀγκύρας
8	Δ	† ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ , Ἀν. λειψ. Θεοδώρου Στρατ.
9	Τ	Κυρίλλου Ἀρχιεπ. Ἀλεξανδρείας, Ὁρέστου
10	Τ	Ἀλεξάνδρου & Ἀντωνίνης μ., Θεοφάνους & Πανσέμνης
11	Π	† Βαρθολομαίου & Βαρνάβα Ἀπ., Λουκᾶ Ἱατροῦ
12	Π	Ὀνουφρίου ὁσίου, Πέτρου ὁσίου τοῦ ἐν Ἄθῳ
13	Σ	Ἀκυλίνης, Διοδώρου μάρτ., Ἀντιπάτρου Βόστρων
14	Κ	† ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ , Ἐλισαίου Προφ., Μεθοδίου
15	Δ	† Ἰερωνύμου ὁσίου , Ἀμῶς Προφήτου
16	Τ	Τύχωνος Ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος
17	Τ	Ἰσαύρου, Μανουήλ, Σαβήλ, Ἰσμαήλ
18	Π	Λεοντίου Αἰγίνης, Ὑπατίου, Θεοδούλου, Αἰθερίου
19	Π	Ἰούδα Θαδδαίου, Παΐσιου ὁσίου τοῦ Μεγάλου
20	Σ	Μεθοδίου Ἐπισκόπου Πατάρων, Νικολάου Καβάσιλα
21	Κ	† Β' ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Ἀφροδισίου μάρτ., Ἰουλιανοῦ μάρτ.
22	Δ	Εὐσεβίου Ἐπισκ. Σαμοσάτων ἱερομ., Ζήνωνος
23	Τ	Ἀριστοκλέους μάρτ., Δημητρίου καί Ἀθανασίου μαρτ.
24	Τ	† Γενέθλιον Προδρόμου , Ἀθανασίου ὁσίου Παρίου
25	Π	Φεβρωνίας, Ὁρεντίου, Γεωργίου καί Προκοπίου
26	Π	Δαβίδ ἐν Θεσ/νίκη, Ἰωάννου Ἐπισκόπου Γοθθίας
27	Σ	Σαμψῶν ξενοδόχου, Ἰωάννας καί Μαρίας μυροφόρων
28	Κ	† Γ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Ἀνακ. λειψ. Κύρου & Ἰωάννου Ἀναργ.
29	Δ	† Πέτρου καί Παύλου τῶν Πρωτοκορυφαίων Ἀποστόλων
30	Τ	† Σύναξις τῶν Ἀγίων Ἐνδόξων 12 Ἀποστόλων

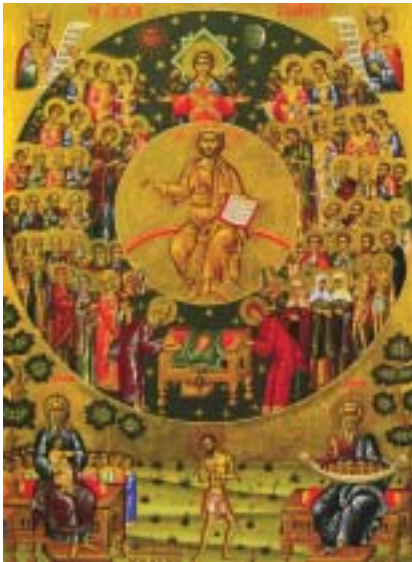
«Πάντων τῶν Ἀγίων θεῖον χορόν, Προφητῶν Δικαίων, Ἀποστόλων Ἱεραρχῶν, Μαρτύρων Ὁσίων, ἀνδρῶν τε καί γυναιῶν, ἀπάσης οἰκουμένης, ὕμνοις γεραίρομεν».

† ΚΣ

ΙΟΥΝΙΟΥ 2020

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
7	Πράξ. β' 1-11	Ἰωάν. ζ' 37-52, η' 12	Πεντηκοστής
8	Ἐφεσ. ε' 8-19	Μαθ. ιη' 10-20	Ἁγίου Πνεύματος
14	Ἐβρ. ια' 33-ιβ' 2	Μαθ. ι' 32-33, 37-38, ιθ' 27-30	πλ. δ' / Α'
21	Ῥωμ. β' 10-16	Μαθ. δ' 18-23	α' / Β'
28	Ῥωμ. ε' 1-10	Μαθ. στ' 22-33	β' / Γ'
30	Α' Κορ. δ' 9-16	Μαθ. θ' 36, ι' 1-8	Ἁγίων Ἀποστόλων

ΙΟΥΛΙΟΣ 2020

1	Τ	† Κοσμά καί Δαμιανού τῶν Ἀναργύρων
2	Π	† Κατάθεσις τιμ. Ἐσθήτος τῆς Θεοτόκου, Λάμπρου νεομ.
3	Π	Ἰακίνθου, Θεοδότῃς μάρτ., Γερασίμου νέου ὁσίου.
4	Σ	Ἀνδρέου Κρήτης, Μιχαήλ Χωνιάτη, Θεοδώρου Κυρήνης
5	Κ	† Δ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Ἀθανασίου τοῦ ἐν Ἄθῳ καί Λαμπαδοῦ
6	Δ	Σισῶη μεγ., Φιλήμονος, Ὀνησίμου, Ἀρχίππου
7	Τ	† Κυριακῆς μεγαλομάρτυρος, Θωμᾶ Μαλεΐνου
8	Τ	† Προκοπίου μεγαλομάρτυρος, Θεοφίλου ὁσίου
9	Π	Παγκρατίου ἱερομάρτυρος, Μιχαήλ Πακνανᾶ
10	Π	Τῶν ἐν Νικοπόλει 45 μαρτ., Γρηγορίου Ἐπισκ. Ἄσσου
11	Σ	† Εὐφημίας μεγαλομάρτυρος, Ὀλγας ἰσαποστόλου
12	Κ	† Ε΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Πρόκλου καί Ἰλαρίου μαρτ., Παΐσιου
13	Δ	† Σύναξις Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ, Στεφάνου Σαββαΐτου
14	Τ	† Νικοδήμου Ἁγιορ., Ἀκύλα ἀποστ., Ἰωσήφ Θεσ/κης
15	Τ	Κηρύκου καί Ἰουλίττης, Βλαδιμήρου ἰσαποστόλου
16	Π	Ἀθηνογένους ἱερομάρτυρος, Φαύστου μάρτυρος
17	Π	† Μαρίνης μεγαλομάρτ., Κλήμεντος Ἐπισκ. Ἀχρίδος
18	Σ	Αἰμιλιανοῦ μάρτ., Ἰακίνθου, Παύλου μ., Θέης, Οὐαλεντίνης
19	Κ	† ΑΓ. ΠΑΤΕΡΩΝ Δ΄ ΟΙΚ. ΣΥΝΟΔΟΥ, Μακρίνης ὁσίας
20	Δ	† Προφήτου Ἡλιοῦ τοῦ Θεσβίτου
21	Τ	Συμεών τοῦ διά Χριστόν Σαλοῦ, Παρθενίου Ἄρτης
22	Τ	Μαρίας Μαγδαληνῆς, Μαρκέλλης παρθενομάρτυρος
23	Π	† Πελαγίας ὁσίας, Ἰεζεκιήλ Προφήτου, Φωκᾶ μάρτ.
24	Π	Χριστίνης μεγαλομάρτυρος, Ἀθηναγόρου μάρτυρος
25	Σ	† Κοίμησις ἁγίας Ἄννης, Ὀλυμπιάδος διακονίσσης
26	Κ	† Ζ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Παρασκευῆς ἀθληφόρου, Ἐρμολάου
27	Δ	† Παντελεήμονος μεγαλομάρτυρος τοῦ ἱαματικοῦ
28	Τ	Προχόρου, Νικάνορος, Τίμωνος Ἀποστόλων
29	Τ	Καλλινίκου μάρτυρος, Θεοδότῃς μάρτυρος
30	Π	Σίλα, Σιλουανοῦ, Κρήσκεντος ἐκ τῶν 70 Ἀποστόλων
31	Τ	Εὐδοκίμου δικαίου, Ἰωσήφ τοῦ ἀπό Ἀριμαθαίας

«Φωταγωγομένη ὑπερφυῶς, ταῖς τοῦ Παρακλήτου, ὑπερφώτοις μαρμαρυγαῖς, τήν ἐν ταῖς ἐρήμοις, ζωὴν εἴλου Ἐλέσα, προκρίνασα τῶν τῆδε, ὄλβον οὐράνιον». † ΚΣ

ΙΟΥΛΙΟΥ 2020

Ἄναγνώσματα Κυριακῶν καί μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
5	Γαλ. ε' 22- στ' 2	Μαθ. η' 5-13	γ' / Δ'
12	Ρωμ. ι' 1-10	Μαθ. η' 28 - θ' 1	δ' / Ε'
19	Τιτ. γ' 8-15	Μαθ. ε' 14-19	πλ. α' / ΣΤ
20	Ἰακ ε' 10-20	Λουκ. δ' 22-30	Προφήτου Ἡλίου
26	Γαλ. γ' 23-δ' 5	Μαθ. θ' 27-35	πλ. β' / Ζ'
27	Β' Τιμ. β' 1-10	Ἰωάν. ιε'·ιστ' 2	Ἄγ. Παντελεήμονος

Ἡ Ἁγία Ὁσιοπαρθενομάρτυς Ἐλέσα ἡ ἐν Κυθήροις

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2020

1	Σ	† ΠΡΟΟΔΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ, ΕΛΕΣΗΣ ΟΣΙΟΜ. ΚΥΘΗΡΩΝ, (ἀρχή νηστείας)
2	Κ	† Η΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Ἀνακ. λειψ. πρωτομ. Στεφάνου
3	Δ	Δαλμάτου, Ἰσαακίου, Φαύστου, Θεοκλητοῦς ὁσίου
4	Τ	Τῶν ἐν Ἐφέσῳ 7 παιδῶν, Εὐδοκίας ὁσιομάρτυρος
5	Τ	Εὐσιγνίου, Νόννης, Εὐγενίου ὁσίου Αἰτωλοῦ
6	Π	† Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
7	Π	Δομετίου ὁσίου, Νικάνορος ὁσίου, Θεοδοσίου ὁσίου
8	Σ	Αἰμιλιανοῦ ὁμολογητοῦ, Μύρωνος, Τριανταφύλλου Ζαγοράς
9	Κ	† Θ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Μαθθία Ἀποστόλου
10	Δ	Λαυρεντίου διακ., Ξύστου Ἐπισκ. Ρώμης, Ἴππολύτου
11	Τ	Εὐπλου διακόνου, Νήφωνος ΚΠόλεως
12	Τ	Φωτίου καί Ἀνικήτου μαρτύρων, Παμφίλου μάρτυρος
13	Π	Μαξίμου ὁμολογητοῦ, Εὐδοκίας βασιλίσσης
14	Π	Μιχαίου Προφήτου, Μαρκέλλου ἱερομάρτυρος
15	Σ	† Η ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
16	Κ	† Ι΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Διομήδους νεομάρτ., Τιμοθέου Εὐρίπου
17	Δ	Μύρωνος, Παύλου καί Ἰουλιανῆς μαρτύρων
18	Τ	Φλώρου, Λαύρου, Λέοντος καί Ἐρμού μαρτύρων
19	Τ	Ἀνδρέου στρατηλάτου, Εὐτυχιανοῦ μάρτυρος
20	Π	Σαμουήλ Προφήτου, Λουκίου μάρτυρος
21	Π	Θαδδαίου Ἀποστόλου, Βάσσης καί τέκνων αὐτῆς
22	Σ	Ἄγαθονίκου μάρτυρος, Ἀνθούσης μάρτ., Εὐθαλίας παρθ.
23	Κ	† ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
24	Δ	† Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, Διονυσίου Αἰγίνης , Εὐτυχοῦς ἱερομ.
25	Τ	Βαρθολομαίου Ἀπ., Τίτου Ἐπ. Γορτύνης
26	Τ	Ἀδριανοῦ καί Ναταλίας μαρτύρων, Ἰώασαφ ὁσίου
27	Π	† Φανουρίου μάρτυρος , Ποιμένος ὁσίου
28	Π	Μωϋσέως Αἰθίοπος, Διομήδους, Λαυρεντίου μάρτ.
29	Σ	† Ἀποτομή κεφαλῆς Ἰωάννου Προδρόμου (νηστεία)
30	Κ	† ΙΒ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Ἀλεξάνδρου, Παύλου, Ἰωάννου
31	Δ	† Κατάθεσις Τιμίας Ζώνης Ὑπεραγίας Θεοτόκου

«Ρᾶνον θείοις μύροις σου μυστικῶς, ὦ Παρθενομήτορ, ἢ τῶν πάντων ΜΟΝΗ ΕΛΠΙΣ, πράϊνον καρδίας, εἰρήνευσον τόν κόσμον, καί εὐωδία Πνεύματος, καταμύρισον». † ΚΣ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2020

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
2	Α΄ Κορ. α΄ 10-17	Ματθ. ιδ΄ 14-22	βαρύς / Η΄
6	Β΄ Πέτρ. α΄ 10-19	Ματθ. ιζ΄ 1-9	Μεταμορφώσεως
9	Α΄ Κορ. γ΄ 9-17	Ματθ. ιδ΄ 22-34	πλ. δ΄ / Θ΄
15	Φιλίπ. β΄ 5-11	Λουκ. ι΄ 38-42, ια΄ 27-28	Κοιμ. Θεοτόκου
16	Α΄ Κορ. δ΄ 9-16	Ματθ. ιζ΄ 14-23	α΄ / Γ΄
23	Φιλίπ. Β΄ 5-11	Λουκ. ιθ΄ 38-42, ια΄ 27-28	β΄ / ΙΑ΄
29	Πράξ. ιγ΄ 25-32	Μάρκ. στ΄ 14-30	Ἄποτ. κεφ. Προδρόμου
30	Α΄ Κορ. ιε΄ 1-11	Ματθ. ιθ΄ 16-26	γ΄ / Α΄

ΑΓΙΑ ΜΟΝΗ (ΠΑΝΑΓΙΑ) ΚΥΘΗΡΩΝ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2020

1	Τ	† Ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου, Συμεών Στυλίου, Μελετίου
2	Τ	Μάμαντος μ., Ἰωάννου Πατρ. ΚΠόλεως τοῦ Νηστευτοῦ
3	Π	† Ἀνακ. λειψ. ἀγίου Νεκταρίου, Χαρίτωνος
4	Π	† ΑΝΘΙΜΟΥ ΝΕΟΥ ΠΡΟΣΤΑΤΟΥ ΚΥΘΗΡΩΝ, Μωυσέως
5	Σ	Ζαχαρίου καὶ Ἐλισάβετ, γον. Προδρόμου, Ἀβδαίου Ἐπισκ.
6	Κ	† Γ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Ἀνάμνησις θαύματος ἀρχαγγ. Μιχαήλ
7	Δ	Σώζοντος μάρτ., Εὐψύχου καὶ Ὀνησιφόρου Ἀποστ.
8	Τ	† Γενέσιον Ὑπεραγίας Θεοτόκου, Ἀθανασίου νεομ.
9	Τ	† Σύναξις τῶν Θεοπατόρων Ἰωακείμ & Ἄννης
10	Π	Μηνοδώρας, Μητροδώρας, Νυμφοδώρας μαρτύρων
11	Π	Θεοδώρας ὁσίας, Εὐανθίας μάρτυρος, Εὐφροσύνου
12	Σ	Αὐτονόμου ἱερομάρτυρος, Ἰουλιανοῦ μάρτυρος
13	Κ	† ΠΡΟ ΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ, Κορνηλίου, Χρυσοστόμου Σμύρνης
14	Δ	† Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΥΨΩΣΙΣ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ
15	Τ	† Νικήτα μεγαλομ., Φιλοθέου ὁσ., Συμεών Θεσ/κης
16	Τ	Εὐφημίας μεγαλομάρτυρος, Μελιτινῆς μάρτυρος
17	Π	† Σοφίας, Πίστεως, Ἐλπίδος & Ἀγάπης μαρτύρων
18	Π	Εὐμενίου Ἐπ. Γορτύνης, Ἀριάδνης μάρτυρος
19	Σ	Τροφίμου, Σαββατίου μάρτ., Δορυμέδοντος μάρτ.
20	Κ	† ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΨΩΣΙΝ, Εὐσταθίου μεγαλομάρτυρος
21	Δ	Ἰωνᾶ προφήτου, Κοδράτου Ἀποστόλου
22	Τ	Φωκᾶ ἱερομ., Φωκᾶ, Ἰσαάκ καὶ Μαρτίνου
23	Τ	† Σύλληψις Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, Νικολάου νεομ.
24	Π	† ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΗΣ ΠΟΛΙΟΥΧΟΥ ΚΥΘΗΡΩΝ
25	Π	Εὐφροσύνης ὁσίας, Παφνουτίου ὁσίου
26	Σ	† Μετάστασις ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ
27	Κ	† Α' ΛΟΥΚΑ, Ἀριστάρχου Ἀπ., Καλλιστράτου μάρτ.
28	Δ	Βαροῦχ Προφήτου, Χαρίτωνος ὁσίου ὁμολογητοῦ
29	Τ	Κυριακοῦ ἀναχωρ., Πετρωνίας μάρτυρος, Γοβδελά
30	Τ	Γρηγορίου ἱερομ. Ἐπισκόπου Ἀρμενίας τοῦ Φωτιστοῦ

**«Θεράπευσον Κόρη σους ὑμνητάς, ψυχῶν τε
τάς νόσους, καί σωμάτων τάς χαλεπάς, καί
ἴασαι Μῆτερ, κακῶν καί ἀσθενείας, δεινῶν
ἀρρωστημάτων, Μυρτιδιώτισσα».** † ΚΣ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2020

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
6	Α΄ Κορ. ιστ΄ 13-24	Ματθ. κα΄ 33-42	δ΄ / β΄
13	Γαλ. στ΄ 11-18	Ἰωάν. γ΄ 13-17	πλ. α΄ / Γ΄
14	Α΄ Κορ. α΄ 18-24	Ἰωάν. ιθ΄ 6-11, 13-20, 25-28, 30-35	Ἦψωσις Τιμίου Σταυροῦ
20	Γαλ. β΄ 16-20	Μάρκ. η΄ 34-38, θ΄ 1	πλ. β΄ / Δ΄
27	Β΄ Κορ. στ΄ 1-10	Λουκ. ε΄ 1-11	βαρῦς / Ε΄

Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΑ ΠΟΛΙΟΥΧΟΣ ΚΥΘΗΡΩΝ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2020

1	Π	Ἀνανίου Ἀπ., Ρωμανοῦ Μελωδοῦ, Ἰωάννου Κουκουζέλη
2	Π	Κυπριανοῦ καί Ἰουστίνης, Θεοφίλου ὁσίου
3	Σ	† Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου, Δαμάρεως μάρτυρος
4	Κ	† Γ' ΛΟΥΚΑ , Ἱεροθέου Ἐπισκόπου Ἀθηνῶν, Δομνίνης μάρτ.
5	Δ	Χαριτίνης, Εὐδοκίμου, Μεθοδίας ὁσίας τῆς Κιμῶλου
6	Τ	† Θωμᾶ Ἀποστόλου , Ἐρωτηίδος μ., Κενδέα ὁσίου
7	Τ	Σεργίου καί Βάκχου μεγαλ., Πολυχρονίου ἱερομ.
8	Π	Πελαγίας ὁσ., Πελαγίας παρθενομάρτ., Ταϊσίας
9	Π	Ἰακώβου Ἀλφαίου, Ἀνδρονίκου, Ἀθανασίας ὁσίων
10	Σ	Εὐλαμπίου καί Εὐλαμπίας μ., Θεοφίλου ὁσίου ὁμολογ.
11	Κ	† Δ' ΛΟΥΚΑ Ἀγ. Πατέρων Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου
12	Δ	† Συμεών τοῦ Νέου Θεολόγου , Πρόβου, Ταράχου μ.
13	Τ	Κάρπου, Παπύλου, Ἀγαθοδώρου, Χρυσῆς νεομάρτ.
14	Τ	Ναζαρίου, Γερβασίου μάρτ., Κοσμᾶ τοῦ Μελωδοῦ
15	Π	Λουκιανοῦ ἱερομ., Σαβίνου ὁσίου, Βάρσου ὁμολογ.
16	Π	Λογγίνου ἑκατοντάρχου καί τῶν σὺν αὐτῶ στρατιωτῶν
17	Σ	Ἰσηέ Προφήτου, Ἀνδρέου τοῦ ἐν τῇ «Κρίσει» ὁσιομ.
18	Κ	† ΛΟΥΚΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΟΥ , Μαρίνου μ.
19	Δ	Ἰωήλ Προφήτου, Οὐάρου, Κλεοπάτρας ὁσίας
20	Τ	† Γερασίου Κεφαλληνίας, Ἀρτεμίου μεγαλ., Ματρῶνης
21	Τ	Χριστοδοῦλου ἐν Πάτμῳ, Ἰλαρίωνος, Σωκράτους μάρτ.
22	Π	Ἀβερκίου Ἱεραπόλεως, τῶν ἐν Ἐφέσῳ 7 παίδων
23	Π	† Ἰακώβου Ἀδελφοθέου , Ἰγνατίου ΚΠόλεως
24	Σ	Ἀρέθα μεγαλομ., Σεβαστιανῆς μάρτυρος, Πρόκλου
25	Κ	† ΣΤ' ΛΟΥΚΑ , Ταβιθᾶ, Μαρκιανοῦ, Μαρτυρίου μάρτ.
26	Δ	† Δημητρίου μεγαλομάρτυρος τοῦ μυροβλύτου
27	Τ	Νέστορος μεγαλομ., Πρόκλης συζ. Πιλάτου
28	Τ	† ΑΓΙΑΣ ΣΚΕΠΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ (ἐθνική ἐορτή)
29	Π	Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας, Ἀβραμίου ὁσίου
30	Π	Κλεόπα Ἀπ., Ζηνοβίου καί Ζηνοβίας μαρτύρων
31	Σ	Στάχους, Ἀπελλοῦ, Ἀριστοβούλου Ἀποστόλων

**«Μύρων ἀξιάγαστε καί κλεινέ, Μαρτύρων τό κλέ-
ρος, Ἱερέων ἢ καλλονή, τιμῶ Λειψάνῳ, εὐλόγη-
σον τήν νῆσον, τήν τῶν Ἀντικυθήρων, ἦν περι-
φρούρησον.»**

† ΚΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2020

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΟ-ΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
4	Β' Κορ. στ' 16- ζ' 1	Λουκ. στ' 31-36	πλ. δ' / ΣΤ'
11	Τίτ. γ' 8-15	Λουκ. η' 5-15	α' / Ζ'
18	Κολ. δ' 5-11, 14-18	Λουκ. ι' 16-21	β' / Η'
25	Γαλ. α' 11-19	Λουκ. η' 27-39	γ' / Θ'
28	Ἐβρ. θ' 1-7	Λουκ. ι' 38-42, ια' 27-28	Ἁγίας Σκέπης Θεοτόκου

Ἱερὸν Λείψανον Ἁγ. Μύρωνος Ἀντικυθήρων.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2020

1	Κ	† Ε΄ ΛΟΥΚΑ, Κοσμά και Δαμιανού των Ἀναργύρων
2	Δ	Ἀκινδύνου, Πηγασίου, Ἐλπιδοφόρου, Ἀνεμποδίστου μ.
3	Τ	Ἀκεψιμᾶ, Ἀειθαλᾶ καὶ Ἰωσήφ μ., Νεαπολίτου
4	Τ	Ἰωαννικίου ὁσ., Ἑρμαίου ἱερομ., Νικάνδρου Ἐπ. Μύρων
5	Π	Γαλακτίωνος καὶ Ἐπιστήμης μ., Ἑρμᾶ καὶ Λίνου Ἄπ.
6	Π	Παύλου Ἀρχιεπ. ΚΠόλεως ὁμολογητοῦ, Λουκᾶ ὀσίου
7	Σ	Τῶν ἐν Μελιτινῇ 33 μαρτύρων, Λαζάρου ὀσίου
8	Κ	† Ζ΄ ΛΟΥΚΑ, Σύναξις Ταξιαρχῶν Μιχαὴλ καὶ Γαβριήλ
9	Δ	† Νεκταρίου Αἰγίνης , Ὀνησιφόρου μάρτ., Θεοκτίστης ὁσ.
10	Τ	Ὀλυμπᾶ, Ροδίωνος, Ἐράστου Ἄπ., Ἀρσενίου
11	Τ	Μηνᾶ μεγαλομ., Βίκτωρος καὶ Βικεντίου μαρτύρων
12	Π	Ἰωάννου Ἐλεήμονος, Νείλου ἀσκητοῦ, Νείλου μυρ.
13	Π	† Ἰωάννου Χρυσοστόμου , Δαμασκηνοῦ νεομάρτ.
14	Σ	† Φιλίππου Ἀποστόλου, Κωνσταντίνου Ὑδραίου
15	Κ	† Η΄ ΛΟΥΚΑ , Γουρία, Σαμωνᾶ, Παΐσιου ὁσ. (ἀρχὴ νηστείας)
16	Δ	† Ματθαίου τοῦ Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ , Ἰφιγενείας
17	Τ	Γρηγορίου Νεοκαΐσ., Γενναδίου καὶ Μαξίμου
18	Τ	Πλάτωνος μεγαλ., Ρωμανοῦ μ., Ζακχαίου Διακόνου
19	Π	Ἀβδίου Πρ., Βαρλαάμ μάρτ., Ἡλιοδώρου μάρτυρος
20	Π	Γρηγορίου Δεκαπολίτου, Πρόκλου Πατρ. ΚΠόλεως
21	Σ	† ΤΑ ΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
22	Κ	† Θ΄ ΛΟΥΚΑ , Ἀρχίππου, Φιλήμονος, Ὀνησίμου Ἄποστ.
23	Δ	Ἀμφιλοχίου Ἐπισκόπου Ἰκονίου, Σισινίου ὁμολογητοῦ
24	Τ	Κλήμεντος Ρώμης, Πέτρου Ἀλεξ., Ἑρμογένους
25	Τ	† Αἰκατερίνης μεγαλομ. , Μερκουρίου μεγαλομ.
26	Π	† Στυλιανοῦ Παφλαγόνος, Νίκωνος ὀσίου
27	Π	Ἰακώβου μεγαλομ. Πέρσου, Θεοδοσίου ἐν Τυρνάβῳ
28	Σ	Στεφάνου Νέου ὁμολ., Εἰρηνάρχου μάρτυρος
29	Κ	† ΙΓ΄ ΛΟΥΚΑ , Παραμόνου καὶ 370 μάρτ., Φιλομένου νέου μάρτ.
30	Δ	† Ἀνδρέου Ἀποστόλου , Φρουμεντίου Ἐπ. Αἰθιοπίας

«Ἀνθίμου θεράποντος τοῦ Χριστοῦ, Κεφαλλήνων νήσου, γόνου ὄντως πανευκλεοῦς, καὶ τῶν Κυθηρίων, Προστάτου καὶ ἐφόρου, εὐχάς καὶ εὐλογίας, ἀπεκδεχόμεθα».

† ΚΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2020

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Α' Κορ. ιβ' 27- ιγ' 8	Λουκ. ιστ' 19-31	δ' / Γ'
8	Ἐβρ. β' 2-10	Λουκ. η' 41-56	πλ. α' / ΙΑ'
15	Ἐφεσ. β' 4-10	Λουκ. ι' 25-37	πλ. β' / Α
21	Ἐβρ. θ' 1-7	Λουκ. ι' 38-42, ια' 27-28	Εἰσοδίων Θεοτόκου
22	Ἐφεσ. β' 14-22	Λουκ. ιβ' 16-21	βαρύς/ Β'
29	Ἐφεσ. δ' 1-7	Λουκ. ιη' 18-27	πλ. δ' / Γ'

Ὁ Ἅγιος Ἄνθιμος ὁ νέος ὁ ἐν Κεφαλληνία

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2020

1	Τ	Ναούμ Προφήτου, Φιλάρετου, Θεοκλήτου
2	Τ	Άββακούμ Πρ., Μυρόπης μάρτ., Πορφυρίου όσιου
3	Π	Σοφονίου Προφήτου, Άγγελη νεομ. του έν Χίω
4	Π	† Βαρβάρας μεγαλομ., Ίωάννου Δαμασκηνού, Σεραφεΐμ
5	Σ	† Σάββα του ήγιασμένου, Διογένους μάρτυρος
6	Κ	† Γ' ΛΟΥΚΑ, Νικολάου Άρχιεπισκόπου Μύρων τής Λυκίας
7	Δ	Άμβροσίου Μεδιολάνων, Γερασίμου όσιου έξ Εύβοίας
8	Τ	Σωσθένης, Άπολλώ, Τυχικού, Παταπίου
9	Τ	† Σύλληψις Άγίας Άννης, Άννης Προφήτιδος
10	Π	Μηνά Καλλικελάδου, Έρμογένους, Εύγράφου μάρτ.
11	Π	Άειθαλά μ., Δανιήλ καί Λουκά νέου Στυλιτών
12	Σ	† Σπιριδώνος θαυματουργού, Ίωάννου Ζιχνών όσ.
13	Κ	† ΙΑ' ΛΟΥΚΑ (ΠΡΟΠΑΤΟΡΩΝ), Εύστρατίου, Αύξεντίου
14	Δ	Θύρσου, Φιλήμονος, Άπολλωνίου, Άρριανού μ.
15	Τ	† Έλευθερίου ιερομάρτ. καί Άνθίας μητρόσ αυτού
16	Τ	Άγγαίου Προφήτου, Θεοφανούς βασιλίσης, Μοδέστου
17	Π	† Διονυσίου Ζακύνθου, Δανιήλ Προφ., Τριών Παίδων
18	Π	Σεβαστιανού, Ζωής μάρτ., Δανιήλ όσιου του Μολδαβού
19	Σ	Βονιφατίου μάρτ., Άρεως μάρτ., Θεσσαλονίκης μάρτ.
20	Κ	† ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ, Ίγνατίου Θεοφóρου
21	Δ	Ίουλιανής καί τών σύν αυτή 500 μαρτύρων, Θεμιστοκλέους
22	Τ	† Άναστασίας Φαρμακολυτριάς, Θεοδότης
23	Τ	Νήφωνος Έπισκ., Κωνσταντιανής, Ναούμ Βουλγαρίας
24	Π	Εύγενίας όσιομάρτ., Βασίλας καί Άχαϊκού μαρτύρων
25	Π	† Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ
26	Σ	† Σύναξις τής Υπεραγίας Θεοτόκου, Εύθυμίου Έπ. Σάρδεων
27	Κ	† ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΙΝ, Στεφάνου Πρωτ.
28	Δ	Τών έν Νικομηδεία Δισμυρίων μαρτύρων, Δημοσθένης
29	Τ	14.000 άγ. νηπίων υπό του Ήρώδου άναιρεθέντων
30	Τ	Άνυσίας όσιομ., Φιλεταίου μάρτυρος, Λέοντος όσιου
31	Π	Μελάνης όσίας τής Ρωμαίας, Ζωτικού όρφανοτρόφου

**«Τεκοῦσα ἀφράστως τόν σόν Υἱόν, τόν Παντ-
ευεργέτην καί Σωτήρα καί Λυτρωτήν, τόν κό-
σμον λυτροῦσαι, παθῶν καί καχεξίας, ὡς
πάντων ὑπερέτερα, Μυρτιδιώτισσα».** † ΚΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2020

Ἄναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
6	Ἐβρ. ιγ' 17-21	Λουκ. ιγ' 10-17	α' / Δ'
13	Κολ. γ' 4-11	Λουκ. ιδ' 16-24, Ματθ. κβ' 14	β' / Ε'
20	Ἐβρ. ια' 9-10, 32-40	Ματθ. α' 1-25	γ' / ΣΤ'
25	Γαλ. δ' 4-7	Ματθ. β' 1-12	Χριστουγέννων
27	Πράξ. στ' 8, ζ' 5, 47-60	Ματθ. β' 13-23	δ' / Ζ'

Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα τοῦ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Ν. Φαλήρου

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κυθήρων καί Ἀντικυθήρων Σεραφεῖμ (κατά κόσμον Λάμπρος Κ. Στεργιούλης) ἐγεννήθη εἰς τὰ Βραγκιανὰ Καρδίτσης τὴν 27/12/1950. Μετὰ τὰς ἐγκυκλίους σπουδὰς ἐφοίτησεν εἰς τὴν Ριζάρειον Ἐκκλ. Σχολὴν (1964-1970) καί ἀκολούθως εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Α.Π.Θεσσαλονίκης (1972-1976) καί εἰς τὸ Μεταπτυχιακὸν Τμῆμα αὐτῆς, Κλάδος Συστηματικῆς Θεολογίας (1976-1978). Τὸ 1971 ἐχειροτονήθη Διάκονος καί τὸ 1981 Πρεσβύτερος, ἀναλαβὼν καθήκοντα τακτικοῦ Ἱεροκήρυκος καί ἀργότερον Γεν. Ἀρχιερ. Ἐπιτρόπου τῆς Ἱ. Μ. Ὑδρας, Σπετσῶν καί Αἰγίνης. Μητροπολίτης Κυθήρων ἐξελέγη τὴν 27ην Ἰουνίου 2005. Αὐθημερόν ἐγένετο τὸ Μικρὸν καί Μέγα Μήνυμα. Τὴν 2αν Ἰουλίου 2005 ἐγένετο ἡ εἰς Ἐπίσκοπον Χειροτονία αὐτοῦ εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν Ἀθηνῶν, προεξάρχοντος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου

Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου. Τὴν 28ην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἔδωκε τὴν Διαβεβαίωσιν ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καί τὴν 30ὴν Ἰουλίου 2005 ἐγένετο ἡ Ἐνθρόνισις του εἰς Κύθηρα.

Α' ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

Ἔδρα: Χώρα - Κυθήρων 80100

Τηλ. Σεβασμ. Μητροπολίτου 27360.31281

Γραφείων 27360.31202 καί 27360.38359

FAX: 27360.31202.

Ἴστοσελίδα: www.imkythiron.gr

E-mail: imkythiron@imkythiron.gr.

Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος:

Πρωτ. π. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος.

Τηλ.: 27360.38359.

Ἀναπληρωτὴς Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου:

Πρωτ. π. Θεολόγος Παντελῆς.

Τηλ.: 27360.38359.

Ἐπίτιμος Γεν. Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος:

Πρωτοπρ. π. Εὐάγγελος Λουράντος.

Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος Α' Ἀρχιερ. Ἐπιτροπείας Κυθήρων:

Ἀρχιμ. π. Φρουμέντιος Δημητρίου.

Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος Β' Ἀρχιερ. Ἐπιτροπείας Κυθήρων:

Πρωτ. π. Πέτρος Μαριᾶτος.

Συμβούλια:

1) Μητροπολιτικόν: Πρόεδρος· Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ. Μέλη: Ἀρχιμανδρίτης

π. Φρουμέντιος Δημητρίου, Πρωτ. π. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος, ὁ Δ/ντής τῆς ΔΟΥ κ. Γεώργιος Καλλίγερος, ὁ κ. Κων/νος Βλάχος, Νομ. Σύμβουλος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, ὁ κ. Μιχαήλ Διαμαντάκης καί ἡ Ἐκκλ. Σύμβουλος κα Μαρία Καλοκαιρινοῦ-Γεωργιλᾶ.

2) Ἐπισκοπικόν Δικαστήριον: Πρόεδρος· ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ. *Μέλη*· Πρωτοπρ. π. Παναγιώτης Διακόπουλος καί Πρωτοπρ. π. Πέτρος Μαριᾶτος. *Ἀναπληρωματικά Μέλη*· Ἀρχιμ. π. Πέτρος Κασσιμάτης καί Πρωτ. π. Παναγ. Μεγαλοκονόμος. *Γραμματεῦς*· Ἀρχιμ. Φρουμέντιος Δημητρίου.

3) Τοπικόν Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. Πρόεδρος· ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ. *Μέλη*· Ἀρχιμ. π. Πέτρος Κασσιμάτης. *Ταμίας*· ὁ κ. Ἰάκωβος Παστός.

Διοικητικόν Προσωπικόν: *Γραμματεῦς - Γραφεῖον Ἀποστολικῆς Διακονίας - Γάμων καί Διαζυγίων - Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. - ΟΔΕΠ - Λογιστής - Ἐκκαθαριστής ἀποδοχῶν Ἐφημερίων*· ὁ κ. Ἰάκωβος Παστός. *Γραφεύς*· ἡ κ. Ἰωάννα Καραβοκύρη, Θεολόγος. *Γραφεύς, Ταμίας - βοηθ. Λογιστοῦ*· ὁ κ. Ἰωάννης Χλαμπέας. *Πρόεδρος Γεν. Φιλοπτώχου Ταμείου*· ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ. *Ταμίας*· ὁ κ. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος. *Ὁδηγός - Κλητήρ*· ὁ κ. Γεώργιος Φατσέας.

- Ἐνοριακοί Ναοί 31.
- Παρεκκλήσια - Ἐξωκκλήσια 347.
- Ναοί Κοιμητηρίων 30.

- Μοναστηριακοί Ναοί 10.
- Ύφηνέριοι 17: ΠΕ 8, ΤΕ 1, ΔΕ 5, ΥΕ 3
Συνταξιούχοι Ύφηνέρις 2.

ΙΕΡΟΙ ΝΑΟΙ
Α' ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ ΚΥΘΗΡΩΝ
Έδρα: Χώρα Κυθήρων

ΝΑΟΣ	ΤΗΛΕΦ.	ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ	ΚΑΤΗΓ
ΝΗΣΟΣ ΚΥΘΗΡΑ			
Χώρα 80100			
Έσταυρωμένος	6984.805577	Δημητρίου Φρουμ.	ΠΕ
	27360.31466	Παντελής Θεολ.	ΠΕ
Άγ. Ήλίας - Προφ. Ήλίας	27360.31569	Καλλίκας Παύλος	ΠΕ
Άλεξανδράδες			
Άγ. Τριάς	27360.31184	Σκλάβος Πέτρος	ΔΕ
Άρωνιάδικα			
Μεταμόρφωσις	27360.33231	Σταθās Σαμψών	ΔΕ
Δρυμών			
Άγ. Μαρίνα	27360.31466	Παντελής Θεολ.	ΠΕ
Κάλαμος			
Άγ. Νικήτας	6977.292317	Παπανδρόπουλος Ίωάν.	ΔΕ
Καλησπεριάνικα			
Άγ. Γεώργιος	27360.33673	Κενή	
Καλοκαιρινές			
Άγ. Σπυρίδων	27360.31184	Κενή	
Καρβουνάδες			
Άγ. Γεώργιος	6983.910533	Άγγελακόπουλος Άγγ.	ΠΕ
Κατούνη			
Άγ. Ειρήνη		Τσοπάνογλου Ίωακ.	ΠΕ
Κάτω Λειβάδι			
Άνάλ. Σωτήρος	27360.31015	Μεγαλοκόνομος Παν.	ΠΕ
Κεραμωτό			
Μεταμόρφωσις	6983.910533	Άγγελακόπουλος Άγγ.	ΠΕ

Άνω Λειβάδι		
Κοίμ. Θεοτόκου	27360.31015	Μεγαλοκονόμος Παν. ΠΕ
Μυλοπόταμος		
Άγ. Χαράλαμπος	27360.33673	Κασιμάτης Πέτρος ΤΕ
Πιτσινιάνικα		
Έσταυρωμένος	27360.33673	Κασιμάτης Πέτρος ΤΕ
Ποῦρκον		
Άγ. Έλέσα	6983.910533	Άγγελακόπουλος Άγγ. ΠΕ
Στραπόδι		
Τίμ. Πρόδρομος	27360.31246	Κενή
Φατσάδικα		
Άγ. Ανάργυροι	27636.31015	Κενή
Φράτσια		
Κοίμ. Θεοτόκου	6977.292317	Παπανδρόπουλος Ίωάν. ΔΕ
Φράτσια		
Άγ. Χαράλαμπος	6977.292317	Παπανδρόπουλος Ίωάν. ΔΕ

Β' ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΥΘΗΡΩΝ

Έδρα: Ποταμός Κυθήρων

ΝΑΟΣ	ΤΗΛΕΦ.	ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ	ΚΑΤΗΓ
ΝΗΣΟΣ ΚΥΘΗΡΑ			
Άγ.Πελαγία	Άγ.Πελαγία	27360.34375	Μπιθιγκότζης Κων. ΠΕ
Άλοιζιάνικα			
Άγ. Βασίλειος	27360.33483	Γολεμάτης Ίωάν. ΔΕ	
Αύλαιμων			
Άγ. Νικόλαος	6977.616194	Άδικημενάκης Γεώρ. ΥΕ	
Βιαράδικα			
Είσοδ. Θεοτόκου	6977.292317	Κενή	
Καραβās			
Άγ. Χαράλαμπος	27360.33548	Διακόπουλος Παν. ΥΕ	
Καστρισιάνικα			
Άγ. Αντώνιος	27360.33682	Μαρσέλος Σεραφεΐμ ΔΕ	
Μητάτα			
Άγ. Τριάς	6977.616194	Άδικημενάκης Γεώργιος ΥΕ	

Λογοθετιάνικα

Ἅγ. Μηνᾶς 27360.33339 Μαριᾶτος Πέτρος ΠΕ

Ποταμός

Ζωοδ. Πηγῆς 27360.31569 Καλλίκας Παῦλος ΠΕ

Φριλιγκιάνικα

Εἰσ. Θεοτόκου 27360.33682 Μαρσέλος Σεραφεῖμ ΔΕ

ΝΗΣΟΣ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΑ

Ἀντικύθηρα

Ἅγ. Μύρων 27360-38140 Λιγοψυχάκης Ἀντών. ΥΕ

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΙΕΡΑ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΑ

- 1) Παναγία Μυρτιδιώτισσα τηλ. 27360.31184.
- 2) Ἁγία Μόνη τηλ. 27360.33251.
- 3) Ἁγία Ἐλέσα τηλ. 27360.31083.
- 4) Παναγία Δέσποινα Καραβᾶ τηλ. 27360.33548.
- 5) Ἅγιοι Ἀνάργυροι (Ξερουλάκι) τηλ. 27360.31015.
- 6) Παναγία Ὁρφανή Μυλοποτάμου τηλ. 27360.33673.
- 7) Ἅγιος Ἰωάννης (Ἀγριολίες) τηλ.: 27360.31015.
- 8) Ἅγιος Ἰωάννης ὁ ἐν Κρημνῶ τηλ.: 27360.31466.
- 9) Γενέσιον Θεοτόκου (Κακοπέτρι) τηλ.: 6984.805577.
- 10) Ὑπαπαντή τοῦ Χριστοῦ (Κακή μέλισσα) τηλ.: 6984.805577.

ΙΕΡΑΙ ΜΟΝΑΙ

Ἄνδρῶα: Ὁσίου Θεοδώρου. *Ἠγούμενος*
Ἄρχιμ. π. Πέτρος Κασιμάτης. Ἐγγεγρ. Μοναχοί 6,
Ἐγκατ. 1. Τηλ. 27360.33.673.

Β' ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

Θεῖον Κήρυγμα: 1) Κήρυκες Θείου Λόγου· ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ, καθὼς καὶ οἱ: Ἄρχιμ. π. Πέτρος Κασμάτης, Ἄρχιμ. π. Φρουμέντιος Δημητρίου, Πρωτοπρ. π. Παναγ. Μεγαλοκονόμος, Πρωτοπρ. π. Πέτρος Μαρῖατος, Πρωτοπρ. π. Θεολόγος Παντελῆς, Πρωτοπρ. π. Ἄγγελος Ἀγγελακόπουλος καὶ Πρεσβ. π. Παῦλος Καλλίκας. Δημοσιεύσεις ἄρθρων εἰς τὸν τοπικὸν τύπον, ὁμιλίες καὶ ἐκπομπὰ εἰς τὰ Ραδιόφωνα Κυθῆρων ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου καὶ τῶν συνεργατῶν του.

Ἱερά Ἐξομολόγησις: Ὑπεύθυνος Πρωτοπρ. π. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος. Αὕτη θεραπεύεται ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου καὶ ὀκτῶ ἐντεταλμένων Ἐφημερίων - Πνευματικῶν.

Χριστιανικὴ Ἀγωγή Νεολαίας: Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ πραγματοποιεῖ ἐκκλησιασμοὺς καὶ τακτικὰς ἐπισκέψεις καὶ ὁμιλίας εἰς τὰ Σχολεῖα τῆς νήσου. Συμπαραστάτης Ἐκπαιδευτηρίων: Ὁ Πρωτοπρ. π. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος. Κατηχητικά Σχολεῖα 7.

Ὑπηρεσία Συμπαραστάσεως Οἰκογενείας: Οἱ ἐντεταλμένοι πρὸς τοῦτο Ἱερεῖς.

Ἐκκλησιαστικὴ Ὑπηρεσία Ἀσθενῶν: Συμπαραστάσις πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς τοῦ Νοσοκομείου Κυθῆρων καὶ τοὺς τροφίμους τοῦ Γηροκομείου Ποταμοῦ ὑπὸ τοῦ

Σεβ. Μητροπολίτου Σεραφείμ καί τῶν Αἰδεσιμολ. π. Πέτρου Μαριάτου, Ἱατροῦ καί π. Παύλου Καλλίκα.

Κληρικολαϊκαί Συνελεύσεις: Ἱερατικά Συνάξεις πραγματοποιοῦνται κατά μῆνα καί Κληρικολαϊκαί Συνελεύσεις κατ' ἔτος μέ τήν συμμετοχὴν ἐνοριτῶν καί πάντων τῶν διακονούντων εἰς τὰς ἐνορίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Σχολή Γονέων εἰς Πνευματικά Κέντρα Κεραμωτοῦ καί Ποταμοῦ: Μηνιαῖες Συνάξεις.

Ἐκκλησιαστικόν ἐγκόλπιον Ἡμερολόγιον: Ἐκδίδεται κατ' ἔτος.

Γραπτόν Θεῖον Κήρυγμα: Συντάσσεται καί ἀναγινώσκειται τὰς Κυριακάς εἰς τοὺς Ἱερούς Ναοὺς.

«Τό Μήνυμα τῆς Κυριακῆς»: Ἐβδομαδιαία ραδιοφωνική ἐκπομπή τοῦ Σεβασμιωτάτου, μεταδιδόμενη ἀπό τοὺς 2 τοπικούς Ρ/Σ FM105,6 καί 107,3, τόν Ρ/Σ τῆς Πειραικῆς Ἐκκλησίας καί μέσω Internet.

Περιοδικόν «Παναγία Μυρτιδιώτισσα»: Ἐκδίδεται περιοδικῶς εὐλογία τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Παναγίας Μυρτιδιώτισσας.

Ἐκκλησιαστικά Βιβλιοθήκαι: Πνευματικῶν Κέντρων Χώρας καί Λειβαδίου καί τῆς Μονῆς Μυρτιδίων.

Πνευματικά Κέντρα - Αἵθουσαι: 1) Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Χώρας 2) Κληροδοτήματος Μιχ. Παναγιώτου - Ποταμοῦ 3) Ἐνορίας Παναγίας Ἰλαριωτίσσης Ποταμοῦ 4) Ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Λειβαδίου 5) Ἐνορίας Μεταμορφώσεως τοῦ Χριστοῦ Κεραμωτοῦ

(Λεοντσίνειον) 6) Ἱ. Ναοῦ Ἁγίας Μαρίνης Δρυμῶνος
7) Ἱ. Ναοῦ Ἁγίας Τριάδος Ἀλεξανδράδων 8) Ἱ. Ναοῦ
Ἁγ. Εἰρήνης Κατουνίου καί 9) Ἐνορίας Ἀλοῖζιανίκων.

Κύκλοι Μελέτης Ἁγίας Γραφῆς: 1. Πνευματικόν
Κέντρον Χώρας. 2. Πνευματικόν Κέντρον Λειβαδίου.
3. Γραφεῖον Ἱ. Ναοῦ Παναγίας Ἰλαριωτίσσης Ποταμοῦ.

Σχολή Βυζαντινῆς Μουσικῆς: Εἰς Πνευματικόν
Κέντρον Ἱ.Ν. Ἁγ. Γεωργίου Λειβαδίου καί Πνευματι-
κά Κέντρα Ἱ. Ναῶν Παναγίας Ἰλαριώτισσας Ποταμοῦ
καί Ἁγίου Χαραλάμπους Καραβᾶ.

Παραδοσιακοί χοροί καὶ θεατρικὴ παιδεῖα εἰς
Λεοντσίνειον Πνευματικόν Κέντρον Κεραμωτοῦ.
Ἵπεύθυνος· Ἑλένη Τζοβάρη-Χατζοπούλου, Καθηγ.
Παν/μίου.

Ἐκκλησιαστικὴ Τέχνη: Ἱστορικὰ Μνημεῖα: 1) Ἱ.
Ναός Ἁγίου Ἀπ. Πέτρου Ἀραίων 11ου αἰῶνος. 2) Ἱ.
Ναός Ἁγίου Δημητρίου Πούρκου 11ου αἰῶνος. 3) Ἱ.
Ναός Ἁγίου Ἀνδρέου Λειβαδίου 10ου αἰ. 4) Ἱ. Ναός Ἀ-
γίου Νικήτα Καλάμου 11ου αἰ. 5) Ἱ. Ναός Ἁγ. Ἀναργύ-
ρων Φριλιγκιανίκων 11ου αἰ. 6) Ἱ. Ναός Ἁγίου Νίκωνος
Ποταμοῦ 14ου αἰ. 7) Πολλοί Ἱ. Ναοὶ τοῦ 16ου αἰῶνος.

Ἐκκλησιαστικόν Μουσεῖον Βυζαντινῆς καί μετα-
βυζαντινῆς περιόδου εἰς Ἱερὰν Μονὴν Μυρτιδίων.

Γ' ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

1) Γενικόν Φιλόπτωχον Ταμεῖον: Ἀντιμετωπίζει
ἐκτάκτους ἀνάγκας ἀναξιοπαθούντων ἀδελφῶν,

παρέχον σημαντική οικονομική βοήθειαν.

2) Κασιμάτειον Γηροκομείον Κυθήρων εις Ποταμόν.

3) Όμάδα Έθελοντῶν Κοινωνικῆς Φροντίδας Έερᾶς Μητροπόλεως: Παρέχει ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν στήριξιν καὶ βοήθειαν εἰς μοναχικούς, πολυτέκνους, πτωχοὺς, ἀσθενεῖς κ.λπ. Ὑπεύθυνοι τῆς ομάδας: Έερεῖς π. Παναγ. Μεγαλοκονόμος, π. Παναγ. Διακόπουλος, π. Πέτρος Μαριᾶτος καὶ οἱ κυρίες Σταυριανὴ Χλέντζου καὶ Εὐγενία Καστρισίου.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ προεδρεύει:

- 1) Τοῦ Έεροῦ Προσκυήματος ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΤΗΣ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΗΣ.
- 2) Τοῦ Έεροῦ Προσκυήματος τῆς ΑΓΙΑΣ ΜΟΝΗΣ καὶ
- 3) Τοῦ Κληροδοτήματος «Μιχαὴλ Παναγιώτου».

Δ' ΑΓΙΟΛΟΓΙΑ

ΤΟΠΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ: 1) Παναγίας τῆς Μυρτιδιωτίσσης (24 Σεπτ.), 2) Ὁσίου Θεοδώρου τοῦ ἐν Κυθήροις ἀσκήσαντος (12 Μαΐου), 3) Ἀγίας Ὁσιοπαρθενομάρτυρος Ἐλέσης τῆς ἐν Κυθήροις ἀθλησάσης (1 Αὐγ.), 4) Ἀγίου Ἱερομάρτυρος Μύρωνος εἰς Ἀντικύθηρα (17 Αὐγ.). 5. Ὁσίου Ἀνθίμου τοῦ νέου τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ (4 Σεπτ.).

Ε΄ ΙΕΡΑ ΛΕΙΨΑΝΑ

Τιμία Κάρα τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου τοῦ ἐν Κυθήροις. Ἱεραί Λειψανοθήκαι εἰς Ἱεράν Μονήν Μυρτιδίων. Ἱερόν Λείψανον Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Ἐλευθερίου. Ἱερά Λείψανα Ἁγίας Ὁσιοπαρθενομάρτυρος Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας καί Ἁγίας Ἀναστασίας Φαρμακολυτρίας. Ἱερόν Λείψανον Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Χαραλάμπους τοῦ Θαυματουργοῦ. Ἱερόν Λείψανον Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Μύρωνος, Πολιούχου τῶν Ἀντικυθήρων καί ἕτερα Ἱερά Λειψανοθήκη ἐν Ἀντικυθήροις μέ ἱερά Λείψανα διαφόρων Ἁγίων. Ἱερά Λείψανα Ἁγίων Μαρτύρων Εὐστρατίου, Αὐξεντίου, Εὐγενίου καί Μαρδαρίου.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Εὐχαριστίες στούς Ἱερεῖς καί Ἐπιτρόπους τῶν Ἱερῶν Ναῶν γιά τήν πολύτιμη βοήθειά τους καί σέ ὅσους ἐβοήθησαν μέ κάθε τρόπο.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Ίερά Μητρόπολις (Χώρα)	27360-31202
Δήμος (Χώρα)	27360-31213
Έθνική Τράπεζα (Χώρα)	27360-37306
Τράπεζα Πειραιώς (Χώρα)	27360-37310
Ταχυδρομείο (Χώρα)	27360-31274
Ταχυδρομείο (Ποταμός)	27360-33225
ΔΟΥ (Χώρα)	27360-39055
Ειρηνοδικείο (Χώρα)	27360-31650
Άστυνομικό Τμήμα (Χώρα)	27360-31206
Άστυνομικός Σταθμός (Ποταμός)	27360-33222
Λιμεναρχείο (Διακόφτι)	27360-33280
Τελωνείο (Καψάλι)	27360-31262
ΔΕΗ (Χώρας)	27360-31207
Άρχαιολογικό Μουσείο (Χώρα)	27360-31739
Συλλογή Βυζνῶν Τοιχογραφιῶν Κάτω Λειβάδι	27360-31731
Ίστορικό Ἀρχεῖο Κάστρου Χώρας	27360-37046
Ί. Μονή Ὁσίου Θεοδώρου	27360-33673
Ί. Μονή Παναγίας τῆς Μυρτιδιωτίσσης	27360-31184
Ί. Μονή Ἀγίας Μόνης	27360-37076
Ί. Μονή Ἀγίας Ἐλέσης	6972.771499
Γυμνάσιο (Χώρα)	27360-31148
Λύκειο (Χώρα)	27360-31314
Δημοτικό Σχολεῖο (Χώρα)	27360-31229
Νοσοκομεῖο (Ποταμός)	27360-33203
Γηροκομεῖο (Ποταμός)	27360-33301,33303-4
Κρατικός Ἀερολιμένας Κυθήρων	27360-33297
«Ἀλέξανδρος Ἀριστοτέλους Ὠνάσης»	

ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΚΑΙ ΗΜΕΡΕΣ ΝΗΣΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΥΣΘΩΣ

Περίοδοι νηστείας:

1. Τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.
2. Τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος.
3. Τῶν ἀγίων Ἀποστόλων.
4. Τοῦ Δεκαπενταυγούστου.
5. Τῶν Χριστουγέννων.

Ἡμερήσιες νηστεῖες:

1. Τῆς Τετάρτης καί Παρασκευῆς.
2. Τῆς 5ης Ἰανουαρίου (Παραμονή Θεοφανείων).
3. Τῆς 29ης Αὐγούστου (Ἀποτομή τῆς Τιμίας Κεφαλῆς Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου).
4. Τῆς 14ης Σεπτεμβρίου (Ἵψωσις τοῦ Τιμίου καί Ζωοποιοῦ Σταυροῦ).

Ἀπολυτές περίοδοι (καταλύσεως εἰς πάντα):

1. Τῆς Α' Ἑβδομάδος τοῦ Τριωδίου (ἀπό Κυριακή τοῦ Τελώνου καί Φαρισαίου ἕως Κυριακή τοῦ Ἀσώτου).
2. Τῆς Γ' Ἑβδομ. τοῦ Τριωδίου (ἀπό Δευτέρα ἕως Κυριακή τῆς Τυρινῆς), ἐκτός κρεωφαγίας.
3. Τῆς Διακαινησίμου ἑβδομάδος (ἀπό Κυριακή τοῦ Πάσχα ἕως Κυριακή τοῦ Θωμᾶ).
4. Τῆς ἑβδομάδος μετὰ τήν Πεντηκοστή (ἀπό Κυριακή τῆς Πεντηκοστῆς ἕως Κυριακή τῶν Ἁγίων Πάντων).

5. Τοῦ Ἁγίου Δωδεκαημέρου (ἀπό 25 Δεκεμβρίου ἕως 6 Ἰανουαρίου, ἐκτός τῆς παραμονῆς τῶν Θεοφανείων).

Ἡμέρες καταλύσεως ἰχθύος:

1. Τήν 7η Ἰανουαρίου (Σύναξις Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου).
2. Τήν 2α Φεβρουαρίου (Ἑπαπαντή τοῦ Κυρίου).
3. Τήν 25η Μαρτίου (Εὐαγγελισμός τῆς Θεοτόκου).
4. Τήν Κυριακή τῶν Βαΐων.
5. Τήν Τετάρτη τῆς Μεσοπεντηκοστῆς.
6. Τήν Τετάρτη τῆς Ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα.
7. Ἀπό Δευτέρα τῶν Ἁγίων Πάντων ἕως 28 Ἰουνίου, ἐκτός τῆς Τετάρτης καί Παρασκευῆς.
8. Τήν 24η Ἰουνίου (Γενέθλιο Προδρόμου).
9. Τήν 29η Ἰουνίου (Πέτρου καί Παύλου).
10. Τήν 6η Αὐγούστου (Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος).
11. Τήν 15η Αὐγούστου (Κοίμησις τῆς Ἑπεραγίας Θεοτόκου).
12. Τήν 8η Σεπτεμβρίου (Γενέσιον τῆς Ἑπεραγίας Θεοτόκου).
13. Τήν 14η Νοεμβρίου (Ἀποστόλου Φιλίππου).
14. Τήν 21η Νοεμβρίου (Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου).
15. Ἀπό 15 Νοεμβρίου ἕως 17 Δεκεμβρίου, ἐκτός τῆς Τετάρτης καί Παρασκευῆς.

**ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΥΘΗΡΩΝ
ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ**

Χώρα - Κυθήρων 80100
ΤΗΛ.: 27360-31281 και 31202
Fax: 27360-31202

Ίστοσελίδα: www.imkythiron.gr
E-mail: imkythiron@imkythiron.gr

Έπιμέλεια έκδοσεως: ΔΟΜΗ Ο.Ε.

Έξώφυλλο:

Παναγία Μυρτιδιώτισσα-Μανωλίτισσα Φρατσίων.

Όπισθόφυλλο:

Μυρτιδιώτισσα-Άγιος Νικόλαος και Άγιος Γεώργιος στο Βουνό.

